КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВА

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АГРОБІЗНЕСУ УКРАЇНИ

Студента 2-го курсу магістратури денної форми навчання
спеціальності 051 Економіка
освітньо-наукової програми Економіка бізнесу
Бондаренка Олександра Олександровича

Науковий керівник
д.е.н., професор Баюра Дмитро Олександрович

Засвідчую, що в цій дипломній
роботі немає запозичень із праць
інших авторів без відповідних посилань

Студент _____

Робота допущена до захисту в ЕК рішенням кафедри економіки підприємства від 15.05.2023 р., протокол № 11.

Завідувач кафедри економіки підприємства,
доктор економічних наук, професор
Филюк Галина Михайлівна _____

Київ - 2023

ЗМІСТ

ВСТУП 3
РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АГРОБІЗНЕСУ УКРАЇНИ 5
1.1. Сутність інноваційної діяльності агробізнесу 5
1.2. Стратегії розвитку інноваційної діяльності агробізнесу 10
1.3. Методичні підходи до оцінювання ефективності інноваційної діяльності агробізнесу 14
РОЗДІЛ ІІ. ДІАГНОСТУВАННЯ СТАНУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АГРОБІЗНЕСУ УКРАЇНИ (НА МАТЕРІАЛАХ ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ») 18
2.1. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» 18
2.2. Аналіз основних показників розвитку інноваційної діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» 24
2.3. Оцінювання ефективності розвитку інноваційної діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» в сфері агробізнесу України 27
РОЗДІЛ ІІІ. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» В СФЕРІ РОЗВИТКУ АГРОБІЗНЕСУ УКРАЇНИ 32
3.1. Пропозиції щодо удосконалення інноваційної діяльності агробізнесу України 32
3.2. Рекомендації щодо вдосконалення розвитку інноваційної діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» в сфері агробізнесу України 35
3.3. Оцінювання ефективності запропонованих напрямів удосконалення інноваційної діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» в сфері агробізнесу України . 46
ВИСНОВКИ 54
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 57
ДОДАТКИ 66

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. В даний час успішне функціонування і економічне зростання будь-якого підприємства тісно пов’язане з ефективністю здійснення інноваційної діяльності. Здійснення інноваційної діяльності забезпечує підприємству значні переваги і підвищує прибутковість його діяльності. Тому одним з основних завдань розвиток розвитку інноваційної діяльності агробізнесу України вітчизняних підприємств є виявлення проблем здійснення та розробка заходів по підвищенню її ефективності. Ефективність здійснення інноваційної діяльності і тим більше забезпечення її розвитку вимагає підвищення якості та ефективності інноваційної інфраструктури підприємства.

Підходи авторів щодо дослідження розвитку інноваційної діяльності агробізнесу України знайшли своє відображення у роботах таких авторів як: Богашко О. Л., Бойко О. В., Бутенко А. І., Володін С. А., Гуляєва Н. М., Гунько В. І., Завадяк Р. І., Комарницька Н. М., Лепейко Т. І., Маслак О. І., Мельник І. Л., Пересунько З. М., Суховей-Хам Ю. О., Ткаченко М. О., Чернявська І. М., та ін. Незважаючи на великі дослідження цієї теми, все ще існують суперечки щодо змісту та особливостей фінансування інвестиційної діяльності на підприємстві. Тому тема обґрунтування напрямів розвитку інноваційної діяльності агробізнесу України є популярною серед багатьох досліджень, але водночас потребує досконалого вивчення.

Вивчення теоретичних положень дає можливість для використання практичного та рекомендаційного аналізу виявлення особливостей розвитку інноваційної діяльності агробізнесу України становить мету даного дослідження.

На основі вищезазначеної мети, що ставиться для дослідження формуються наступні завдання:

– сформувати сутність інноваційної діяльності агробізнесу;

– дослідити стратегії розвитку інноваційної діяльності агробізнесу;

– визначити методичні підходи до оцінювання ефективності інноваційної діяльності агробізнесу;

– надати організаційно-економічну характеристику ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ»;

– провести аналіз основних показників розвитку інноваційної діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ»;

– здійснити оцінювання ефективності розвитку інноваційної діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» в сфері агробізнесу України;

– обґрунтувати пропозиції щодо удосконалення інноваційної діяльності агробізнесу України;

– надати рекомендації щодо вдосконалення розвитку інноваційної діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» в сфері агробізнесу України;

– оцінити ефективність запропонованих напрямів удосконалення інноваційної діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» в сфері агробізнесу України.

Об'єктом дослідження є розвиток інноваційної діяльності агробізнесу.

Предметом дослідження є сукупність методичних, прикладних, а ткож теоретичних аспектів розвитку інноваційної діяльності українського агробізнесу.

Методи дослідження. У даному дослідженні використані такі методи дослідження як: індукція та дедукція, аналіз і синтез, та аналогія; системного підходу – при дослідженні фінансової діяльності; економіко-статистичних прийомів (коефіцієнтного підходу, спостереження на основі вибірки, використання відносних та середніх величин, формування динамічного ряду, а також моделювання методичних прийомів).

Інформаційну базу дослідження становили первинні документи підприємства за 2020-2022 рр. (звіт про фінансові результати та баланс, а також інші внутрішні документи підприємства), інформаційні матеріали з обґрунтування розвитку інноваційної діяльності агробізнесу України, та діючі правові та нормативні методи які використовуються в законодавстві України.

Застосування результатів дослідження на практиці формується на основі адміністративного керування підприємством ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ», та надання цією структурою чітких та правдивих економічних поточних показників діяльності підприємства та системи інструментів для оцінки його інноваційного потенціалу.

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АГРОБІЗНЕСУ УКРАЇНИ

1.1. Сутність інноваційної діяльності агробізнесу

Сучасний етап розвитку України характеризується активізацією інтеграційних процесів в розвитку інноваційної діяльності агробізнесу, кардинальними змінами в системі міжгосподарських і міжрегіональних економічних відносин у глобалізованому економічному просторі. Зважаючи на це вельми актуальною є оптимізація структури державних, недержавних та міжнародних форм інтеграції, що сприяє вирішенню проблем реалізації інноваційної діяльності агробізнесу, раціонального управління технологічними, інституційними процесами, що детермінують економічний розвиток.

Сутність і особливості інновацій, інноваційного розвитку організації інноваційних процесів, інноваційної діяльності агробізнесу висвітлені в роботах багатьох вітчизняних і зарубіжних вчених [34, с. 303]. Зокрема, дослідження вчених [14, с. 65; 31, с. 4] розкривають поняття і проблеми управління в управлінських інноваціях, підходи до класифікації інновацій, особливості процесу їх реалізації, значення інноваційної діяльності агробізнесу для ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

Існує безліч досліджень, пов'язаних з визначенням поняття «управлінська інновація», їх класифікаційними ознаками, певними особливостями, причинами виникнення та ефективним методом для організації [13, с. 23]. Саме такими аспектами пояснюють безліч інших підходів до питань їх сутності і значення для злагодженої системи розвитку підприємства. Однак практична сторона процесів їх реалізації залишається без уваги, а інноваційна діяльність агробізнесу тільки починають впроваджувати на вітчизняних підприємствах. Результативність інноваційної діяльності агробізнесу позначається в збільшенні капіталу організації, зростанні частки ринку і конкурентоспроможності [58, с. 629]. Варто відзначити, що продуктивні або технологічні інновації потребують еволюції в цілому, а не

окремих елементів. На відміну від продуктивних, інноваційна діяльність агробізнесу є періодичними, а не однорідними. Інноваційна діяльність агробізнесу, порівняно з технологічними або продуктивними, піддається найбільшій ризиковості, але водночас і сприяють залученню меншої кількості фінансових ресурсів. Ризики, пов'язані зі складністю їх реалізації, важливо оцінити, адже зміни впливають на підприємницьку культуру, уявлення, переконання і поведінку персоналу, господарську діяльність підприємства в цілому [18, с. 131]. Моє представлення впровадження інноваційної діяльності в агробізнес формується на основі змін, які постійно відбуваються в зовнішньому середовищі та набувають особливої актуальності і значення, яке потребує виділення їх в якості окремого виду інновацій з метою детального розгляду і обґрунтування їх особливостей для організації.

Під інноваційною діяльністю агробізнесу розуміється особлива форма змін існуючих принципів, структури, процедур, методів, технік, а також інших особливостей системи управління організаційними важелями на кардинально нові, які утворюються в результаті творчої діяльності. Впровадження інноваційної діяльності агробізнесу – це системний підхід для забезпечення ефективності та неповторності основою управління підприємством. Це зумовлено тим, що інноваційна діяльність агробізнесу має індивідуальних характер для кожної організації [20, с. 23]. Підприємства запроваджують різні інноваційні види продукції, новітні виробничі або технології маркетингової діяльності, але ефективним методом забезпечення організаційної складової та також впровадженням його на практиці володіють лише окремі [31, с. 4].

Розглянемо класифікацію інноваційної діяльності агробізнесу. Виділяють наступні групи інновацій: інновації в плануванні, інновації в контролі, інновації в організації, інновації в мотивації. В залежності від об'єкта впровадження інновацій пропонуємо наступні види: інновації в управлінні персоналом, інновації в управлінні фінансами, інновації в управлінні виробництвом, інновації в управлінні маркетингом.

Проаналізувавши в сукупності інноваційну діяльність вітчизняних підприємств, можна зробити висновок, що інновації, які знаходяться на низькому рівні потребують транснаціональних продуктивних інновацій, переважаючими є продукти, які не зважають на новації які є поширеними на зовнішніх ринках. Для зростання ефективності інноваційної діяльності підприємств і організацій в умовах економічних знань особливо актуальними є нові підходи до корпоративної культури та управлінських рішень, сучасним стратегічним баченням та здатністю вчасно збирати, використовувати потрібну інформацію та її обробляти, а також набувати необхідних специфічні вміння і навичок [35, с. 212]. Класифікаційні ознаки інноваційних технологій за різними групами не тільки дають змогу конкретизувати структуру об'єкта, а також і виявляти в ньому проблемні зв'язки (рис. 1.1).

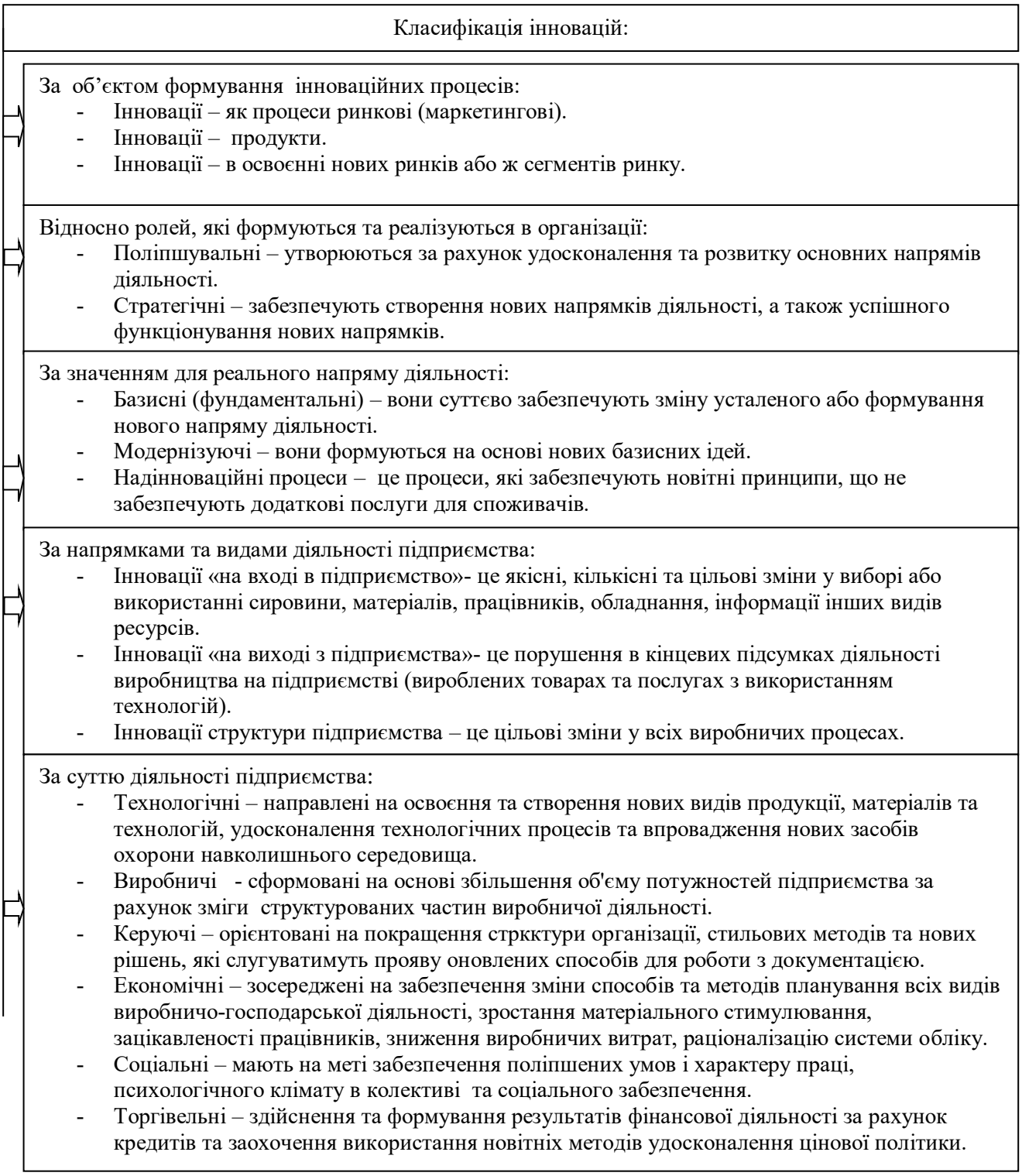

Рис. 1.1. Класифікація інновацій [35, с. 212]

Отже, станом на сьогоднішній день забезпечення інноваційних технологій розглядається як один із способів підвищення конкурентоспроможності товарів, які створюються за рахунок високого рівня прибутку та темпів розвитку. В результаті використання інновацій дуже змінюються кількісні та якісні характеристики сфер

споживання та виробництва, прискорюється економічний розвиток та формується колективний рівень суспільної діяльності на підприємстві.

При дослідженні даної теми доцільно також розглянути та обґрунтувати сутність поняття «інноваційність агробізнесу». (Додаток А та рис. 1.2).

Порівняння дефініцій поняття «інноваційна діяльність агробізнесу»:
О. Л. Богашко [15, с. 12]. Інноваційна діяльність агробізнесу – це розкриття процесу інноваційних складових та створення нових методів аналізу (доцільніше брати до уваги технологічні процеси, які функціонують на підприємстві).
А. І. Бутенко [19, с. 102]. Інноваційна діяльність агробізнесу – це система господарських зв'язків, яка спирається на безупинний пошук і використання нових сфер та способів реалізації потенціалу підприємств у помірних умовах зовнішнього середовища у рамках певної місії та прийнятої мотивації стратегії і сформованої модифікуючої складової для знаходження нових ринків збуту продукції..
Н. Г. Голіонко [24, с. 335]. Інноваційна діяльність агробізнесу – це довготривалий та складний процес інноваційних перетворень на підприємстві, до якого входить цілі, заходи, які є необхідними у плануванні. Створення інноваційних формувань, створення новинок та освоєння їх у виробництві, процес проведення наукових досліджень і розробок.
Г. О. Дудукало [30]. Інноваційна діяльність агробізнесу – включає довготривалий процес поглиблюючих процесів у цілі підприємства та їх підсистеми, а особливо налаштування колективної роботи, в розрізі кожного працівника.
Н. М. Комарницька [37, с. 439]. Інноваційна діяльність агробізнесу – формування точки зору з приводу доходу під підприємства зі сторони впровадження інноваційних процесів у виробництво.
І. Л. Мельник [50, с. 313]. Інноваційна діяльність агробізнесу – це система зв'язків, які формуються за рахунок підвищення економічної ефективності та конкурентності на ринку в розрізі впровадження інноваційних технологій.

Рис.1.2. Порівняння дефініцій поняття «інноваційна діяльність агробізнесу»

Поняття «інноваційна діяльність агробізнесу» є загальним визначенням, адже всі механізми формуються за одним принципом: наука – техніка – економіка – підприємництво – управління». Слід зазначити, що інноваційна діяльність агробізнесу характеризується багатьма етапами, різнобічностю взаємозв'язків та інтеграцією. Інноваційна діяльність агробізнесу є сполучною складовою інноваційної діяльності та здійснюється в рамках цього процесу. Інноваційна діяльність агробізнесу одночасно включає, по-перше, систему стадій, дій та етапів,

з розповсюдження та розробки нових технологій та товарів; по-друге, процес перетворення наукових знань у інновації; по-третє, непостійні форми циклічних напрямів; а по-четверте, процес інвестування та фінансування розповсюдження та розробки нових технологій, послуг, товарів та ін. Таким чином, інноваційна діяльність агробізнесу обов'язково містить певні елементи інвестиційного процесу, які забезпечують його усім необхідним [39, с. 27].

Отже, інноваційна діяльність агробізнесу – це створення системних підходів до реалізації активної, багатопланової та відкритої діяльності, яка генерує економічне зростання, підвищує попит і формує якісний показник трудових відносин за рахунок формування нових ідей та впровадження їх у життя.

Впровадження інновацій повинні перетворитися із простого застосування гарних ідей у систему, котра можна систематично вимірювати, керувати та контролювати.

1.2. Стратегії розвитку інноваційної діяльності агробізнесу

Ведення аграрного виробництва у сучасних умовах потребує узгоджених дій усіх суб'єктів господарювання у відповідному часовому просторі, що досягається розробкою інноваційної стратегії розвитку, тобто системи довгострокових цілей інноваційної діяльності підприємства, обумовлених загальними завданнями й інноваційною ідеологією, а також вибором найбільш ефективних шляхів їхнього досягнення. Це своєрідний головний план дій, що визначає пріоритетні напрями і форми здійснення діяльності підприємства, напрям комплексного орієнтування на послідовні дії та етапи реалізації цілей на тривалі періоди, що в результаті прогнозують загальне подальше економічне просування підприємства.

В загальному можна сказати, що інноваційна стратегія – це певна концепція, яка забезпечує високий рівень ефективності підприємства. Формування нових інноваційних стратегічних планів як науково-дослідний процес затверджує: визначення пріоритетних напрямів і форм діяльності, постійну взаємодію із зовнішнім середовищем, оптимізацію структури та розподіл ресурсів, постановку

цілей, розробку інноваційної політики за найбільш важливими напрямами діяльності та оцінку передбачуваних результатів впровадження [18, с. 131].

Для ефективного інноваційного розвитку організації необхідно: достатньої кількості ресурсів для фінансового середовища; періодична роз'яснювальна робота з персоналом; інвестування в навчальні програми та їх розвиток [74]. Дж. Біркіншоу і М. Дж. Мовляв, виділяють чотири підходи до формування інноваційної діяльності агробізнесу: інституційний, поведінковий, культурний, раціональний [69, с. 58]. В економічній літературі визначають такі основні стадії впровадження інноваційної діяльності агробізнесу:

1) дифузія – втілення ідеї, котра спроможна підвищувати ефективність діяльності конкретних підрозділів або підприємств в цілому;

2) ініціація – пошук варіантів впровадження ідеї в результаті використання інформаційних технологій;

3) інвенція – поява ідеї інновації [63, с. 78].

Діяльність інноваційного спрямування включає в себе систему економіко-організаційних засобів, які в результаті забезпечуватимуть інноваційні процеси.

При цьому до інноваційних видів діяльності відносяться:

- дослідження, розробка, проектування, дизайнерські підходи до практичного застосування нових продуктів, будь-який з процесів та виробничих методів;
- навчання та підготовка персоналу, пов'язані з інноваціями;
- придбання машин і обладнання, пов'язаних з технологічними інноваціями;
- маркетингові дослідження;
- придбання програмних засобів;
- різні форми підготовчих аспектів для того, щоб випускати нові продукти для споживачів, та формування нових методичних прийомів для виробничих цілей;
- придбання нових технологій (в тому числі прав на патенти, ліцензій на використання винаходів, промислових зразків, корисних моделей);
- підготовка маркетингових та організаційних інновацій [73, с. 81].

В основі розвитку будь-якої інноваційної діяльності особливо вирізняються такі аспекти: раннє залучення зовнішніх партнерів для зворотного зв'язку; аналіз відповідних етапів процесу; будь-які стратегічні плани для створення нових ідей. Ефективне провадження інноваційної діяльності повинно супроводжуватися продуманою інвестиційною політикою, яка б передбачала достатню фінансову підтримку (збільшення державного фінансування наукових досліджень, підтримка малих інноваційних підприємств, розвиток венчурного інвестування, удосконалення законодавчої бази). Розвиток інноваційної діяльності агробізнесу України для успішної діяльності потребує створення сприятливого інвестиційного клімату [69, с. 98]. Перехід до інноваційної стратегії розвитку підприємства передбачає:

- розробку стратегічних цілей та завдань;
- оцінку інноваційного потенціалу підприємства;
- аналіз тенденцій у маркетинговій діяльності в науково-технічній сфері;
- створення інноваційних стратегій з можливими альтернативами;
- підготовку детальних оперативних планів, програм, проектів, бюджетів;
- оцінку діяльності підприємства відповідно прогнозів та планів;
- забезпечення відповідних коригувань для запровадження цілей та стратегій суб'єкта господарювання в цілому на основі нових можливостей [60, с. 278].

Концепція стратегічного управління відображає чітке стратегічне позиціювання підприємства, об'єднане в формі принципових показників, які забезпечують функціональні якості при взаємозв'язку об'єкта та суб'єкта управління [41]. Розробка стратегії інноваційного розвитку базується на попередній оцінці досягнутого стратегічного рівня розвитку підприємства і подальшому осмисленні можливості впровадження інновацій у діяльність цього господарюючого суб'єкта.

Сучасний інноваційний розвиток сільськогосподарських підприємств в більшій мірі супроводжується змінами в технічному переоснащенні виробництва, реконструкції, установці нового обладнання, будівництві нових комплексів та розширенні. Технічне обслуговування підприємства – певна система

вдосконалення та формування техніко-технологічної бази підприємства, яка орієнтована на кінцевий результат його господарської діяльності за рахунок нововведень саме техніко-технологічного спрямування.

Розвиток техніко-технологічної бази будь-якого аграрного підприємства на прикладі стратегії інноваційних нововведень має на меті саме формування всіх компонентів у структурі з його організаційним прогресом. Процес організаційної складової має значний прогрес та виявляється у використанні нових форм та методичних прийомів для вдосконалення дієвих форм організації виробництва та праці, а також механізмів господарювання. Сьогодні запровадження інновацій в аграрне виробництво визначає напрям розвитку господарства в цілому, обумовлює загальну стратегію його діяльності [51, с. 75].

Тож, виходячи з перспективних рішень в агробізнесі інноваційного розвитку є особливо важливим елементом для проектування різних підходів відповідно до даної галузі виробництва з урахуванням специфічних особливостей національної економіки, які можуть визначити становлення інституцій й інституту аграрних інновацій. Формування стратегічного планування процедур інституціонального проектування в напрямі формування ефективного інституту аграрних інновацій створює необхідність до аналізу його вихідного стану; створення проекту проміжків проєктуючого середовища. Для активації форм інноваційного спрямування аграрного бізнесу взаємовідносини не відіграють основну мету для товаровиробників та органів влади; недосконала реалізація процесу інноваційних відносин; правове забезпечення власності і виконання контрактних відносин; існуючі неформальні норми та майже відсутня інституціональна довіра. Національні проблеми економіки не формують основу для пересадки світових інноваційних ідей на вітчизняні методи виробництва.

1.3. Методичні підходи до оцінювання ефективності інноваційної діяльності агробізнесу

Системи інтернаціоналізації, що формуються у кон'юнктурі сільськогосподарської галузі, мають важливий вплив на функціонування ринків сільськогосподарської продукції. Аграрний сектор упродовж багатьох років становить одну з найбільш консервативних галузей, але наразі існує необхідність у пошуку механізмів, які здатні сформувати конкурентні переваги аграрних підприємств. В основу цього механізму входять дослідження вподобань та пріоритетів цільових споживачів, які мають на меті підвищення конкурентоспроможності продукції певного виду, а й забезпечить мінімізацію ризиків, що здатні спровокувати їх появу безпосередньо при виробництві та реалізації. За таких умов розвиток інноваційної діяльності аграрних підприємств є важливим для товаровиробників вітчизняної продукції та товарів.

Загальне оцінювання рівня інноваційного розвитку підприємства здійснюється за наступними складовими [72, с. 145]:

- технологічною складовою, котра фіксує рівень технологічного удосконалення ресурсного забезпечення для того, аби використати нові процеси технологічного забезпечення і освоїти виробництво нової продукції.
- ресурсною складовою, що безпосередньо оцінює рівень ресурсів що забезпечують інноваційний розвиток для суб'єкта господарювання;
- розвиток інновацій впливає на економічні показники та насиченість ринку власною інноваційною продукцією.

У табл. 1.1 представлені формули для розрахунку показників впровадження інновацій на підприємстві.

Таблиця 1.1

Основні показники впровадження інновацій на підприємстві [77, с. 52]

№ з/п	Показники	Формула для розрахунку
1	Витрати на проведення інноваційних процесів, тис. грн	ОВ – обсяг витрат на проведення інноваційних процесів.
2	Кількість витратних показників для реалізації інноваційних процесів, %	$ПВд. = \frac{Заг.витрати\ на\ дослідження}{ОВ}$
3	Поточні витрати на дослідження і розробки, тис. грн	ПВ – поточні витрати на дослідження і розробки.
4	Основні показники для витратної частини інноваційних процесів в загальному обсязі витрат на дослідження і розробки, %	$ПВпот.витр. = \frac{ПВ}{Заг.витрати\ на\ дослідження}$
5	Капітальні витрати на дослідження і розробки, тис. грн	КВ – капітальні витрати на дослідження і розробки.
6	Обсяги капітальних витрат на дослідження і розробки в основі витрат на дослідження і розробки, %	$ПВкв. = \frac{КВ}{Заг.витрати\ на\ дослідження}$
7	Інтенсивність проведення інноваційних процесів	$I = \frac{Витрати\ на\ розвиток\ інновацій}{Загальні\ витрати}$

Будь-яка зі складових перелічених вище охоплює певний набір первинних показників, котрі частково формуються в результаті змінних властивостей на розвиток інновацій на оцінку загального рівня інноваційного розвитку підприємства.

Не беручи до уваги використання загальноприйнятих у світовій практиці критеріїв, розрахунок часто супроводжується формулами, в яких використовуються в структурі різних грошових потоків, які обмежуються традиційними методами що формують уявлення про майбутні досягнення. Спостерігається також відсутність однозначної думки на розв’язок задач та вибірки ставок для дисконту. Найважливіші показники оцінювання ефективності інноваційної діяльності агробізнесу наведені в табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Основні показники оцінювання ефективності інноваційної діяльності агробізнесу [81, с. 112]

Назва показника	**Необхідність**
Чистий дохід	Створює можливість забезпечення певної абсолютної величини ефективності від потенціалу удосконалення безпосередньо інноваційними технологіями.
Внутрішній ліміт дохідності	Показує зображення верхньої межі доступного рівня ставки дисконтування, який може зробити збитковим проект.
Удосконалена внутрішня норма дохідності	Забезпечує находження необхідної внутрішньої норми дохідності, яка порівнює майбутню вартість грошового потоку за удосконаленням інноваційного потенціалу з поточною оцінкою інноваційних витрат.
Індекс прибутковості	Формує основні привілеї для визначення відносного показника ефективності від удосконалення інноваційного потенціалу.
Середній показник рентабельності	Показує співвідношення між початковими інвестиціями в інновації і надходженнями від них.
Період окупності	Визначає який проміжок часу необхідний для того, щоб відшкодувати початкові інвестиції в інновації
Дисконтований період окупності	Дозволяє проаналізувати, який проміжок часу необхідний для відшкодування початкової інвестиції дисконтуючи на час

«Аналіз оцінювання ефективності інноваційної діяльності аграрного бізнесу слід здійснювати у такому порядку: дослідження структурних показників інноваційного потенціалу; визначення рівня використання внутрішніх інноваційних можливостей підприємства; оцінка рівня інноваційних можливостей підприємства» [82, с. 265]. Дотримання цієї послідовності дає змогу отримати досконалий аналіз потенціалу інноваційних процесів, а також найточніше охарактеризувати інноваційний потенціал суб'єкта та виявити можливості обґрунтування організаційного механізму оцінювання ефективності інноваційної діяльності агробізнесу, а проведена комплексна оцінка дає можливість розробити оптимальну стратегію обґрунтування організаційного механізму оцінювання ефективності інноваційної діяльності агробізнесу.

Особливим також є те, що результати такі як: результативність та ефективність соціальних інновацій визначаються за комплексом характеристик (якісних та кількісних), з урахуванням її етапності, а також по специфіці здійснення

самої логіки інновації. Тож саме поняття «ефективність інновації» постає перед нами системним, що включає в себе кілька важливих параметрів.

Першим та основним є показник оцінки комплексного соціального ефекту, котрий складається з наступних показників: ступінь підвищення рівня освіти населення, задоволеності життям, зростання чисельності населення, рівень доходів населення, збільшення тривалості життя, підвищення частки забезпеченості населення житлом, зниження рівня захворюваності, зниження рівня безробіття та інші.

Другим важливим елементом є комплексний аналіз показників безпосередньо реалізації інновації, до них відносять такі показники як: тимчасові витрати, логічність її реалізації, стадійність (забезпечує послідовність дій що сформовують те, в якому порядку реалізовувати проекти), комунікативність (дозволяє визначити доступність інноваційності для учасників реалізації), складність (яким способом проаналізувати складність дій для адаптаційних умов), завершеність (показує наповнення «життєвого циклу») та інші [30].

Таким чином, перелічені всі вище показники оцінки оцінювання ефективності інноваційної діяльності сільськогосподарської продукції допоможуть визначити доцільність реалізації інноваційних проектів та формування незалежно від їхніх технологічних, фінансових, інноваційних, регіональних або галузевих особливостей на підставі таких базових принципів аналізу інноваційних проектів: сум і термінів повернення інноваційного капіталу, ефективності реальних інноваційних проектів, що аналізується в результаті порівняння величини інноваційних витрат.

РОЗДІЛ ІІ. ДІАГНОСТУВАННЯ СТАНУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АГРОБІЗНЕСУ УКРАЇНИ (НА МАТЕРІАЛАХ ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ»)

2.1. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ»

Товариство з обмеженою відповідальністю «Плішивецьке», на матеріалах якого виконано дану курсову роботу, фактично розташоване в селі Плішивець, Гадяцького району Полтавської області. Підприємство було засновано 17 січня 2017 року. За організаційно-правовою формою суб'єкт господарювання «Плішивецьке» є товариством з обмеженою відповідальністю [84].

Види діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» за КВЕД:

Основний вид діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» за КВЕД: 01.11 – вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур.

Інші допоміжні види діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» за КВЕД:

- 01.13 – збирання овочевих культур, коренеплодів і бульбоплодів;
- 01.50 – змішане сільське господарство;
- 01.61 – допоміжна діяльність у рослинництві [84].

Варто зазначити що головна спеціалізація підприємства на вирощуванні таких сільськогосподарських культур як пшениця, соняшник, кукурудза та соя відповідає основному виду діяльності підприємства.

Далі у цьому розділі проведемо дослідження організаційної структури ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» (рис. 2.1). Організаційна структура ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» є доцільною для підприємства, адже працівники зазвичай виконують однакові дії. Головною перевагою даної структури є швидке прийняття рішень, реакція на зміни зовнішнього середовища, при цьому забезпечується неформальний підхід щодо мотивації та контролю роботи працівників.

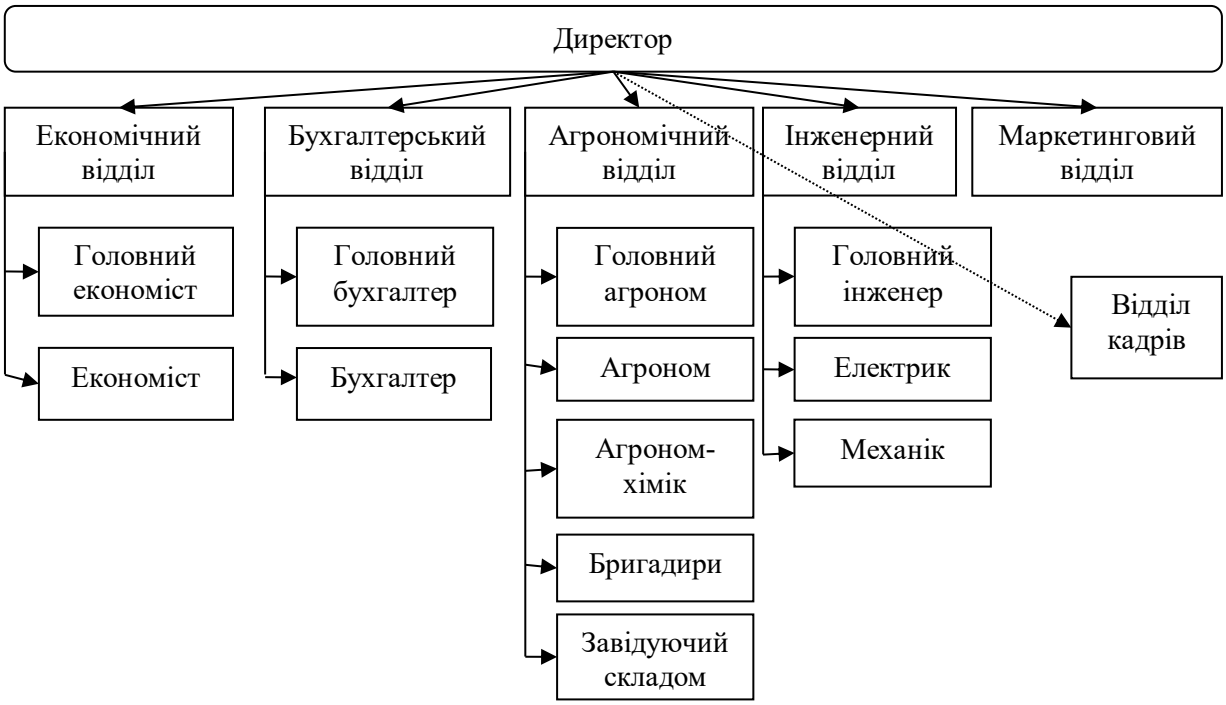

Рис. 2.1. Організаційна структура управління в ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» станом на 31.12.2022 р.

Отже, у ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» застосовується лінійно-функціональна структура управління. Суть її полягає у ієрархічній організації процесу управління за функціями (фінансування постачання і збут, виробництво, бухгалтерський облік, тощо).

Далі, для здійснення аналізу структури та складу активів діяльності підприємства, а особливо основ джерел його фінансування, слід проаналізувати. Аналітичний баланс по ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ», наведено в Додатках Б-Д (табл. 2.1).

Отже, упродовж 2020–2022 рр. спостерігаємо зростання активів ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» на 46181,5 тис. грн або на 133,62%, що відбулося за рахунок збільшення кількості необоротних активів підприємства на 16656,7 тис. грн або на 181,78% та оборотних активів на 29459,3 тис. грн або на 115,98%.

Таблиця 2.1

Аналітичний баланс ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» за 2020–2022 рр.

(тис. грн)

Показники	2020 рік		2021 рік		2022 рік		Відхилення 2022 / 2020 рр.	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
Активи								
Необоротні активи	9162,9	26,51	18727,4	28,27	25819,6	31,98	16656,7	181,78
Оборотні активи	25400,2	73,49	47513,8	71,73	54859,5	67,94	29459,3	115,98
- запаси	19952,5	57,73	33841,2	51,09	39559,5	48,99	19607	98,27
- дебіторська заборгованість	4913,9	14,22	12782,7	19,3	9712,6	12,03	4798,7	97,66
- грошові кошти	525,3	1,52	810,5	1,22	5408,3	6,7	4883	929,56
- інші оборотні активи	8,5	0,02	79,4	0,12	179,1	0,22	170,6	2007,06
Інші активи	0	0	0	0	65,5	0,08	65,5	x
Всього активів	34563,1	100	66241,2	100	80744,6	100	46181,5	133,62
Пасиви								
Власний капітал	33999,5	98,37	64864	97,92	72685,2	90,02	38685,7	113,78
Довгострокові зобов’язання та забезпечення	0	0	0	0	2017,8	2,5	2017,8	x
Поточні зобов’язання	563,6	1,63	1377,2	2,08	6041,6	7,48	5478	971,97
- короткострокові кредити банків	0	0	0	0	5000	6,19	5000	x
- кредиторська заборгованість	82	0,24	98,1	0,15	31	0,04	-51	-62,20
- інші поточні зобов’язання	481,6	1,39	1279,1	1,93	1010,6	1,25	529	109,84
Всього пасивів	34563,1	100	66241,2	100	80744,6	100	46181,5	133,62

Варто відзначити, що підвищення обсягів активів, які задіяні в обороті капіталу підприємства відбулося за рахунок зростання запасів на 19607 тис. грн або на 98,27%, дебіторської заборгованості на 4798,7 тис. грн або на 97,66%, грошових коштів на 4883 та інших оборотних активів на 170,6 тис. грн. У структурі активів ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» упродовж 2020-2022 рр. оборотні активи займають найбільшу частку – 73,49% у 2020 р., 71,73% у 2021 р. та 67,94% у 2022 р., саме це формує уявлення про наявність значної частини активів мобільної групи у складі загальної кількості активів підприємства.

У 2022 р., порівняно з 2020 р., відбулося зростання капіталу ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» на 46181,5 тис. грн або на 133,62%, що відбулося у зв'язку із збільшенням власного капіталу підприємства на 38685,7 тис. грн або на 113,78%, зростанням довгострокових зобов'язань на 2017,8 тис. грн та поточних зобов'язань на 5478 тис. грн. Необхідно зазначити, що підвищення власної частини доходу призводить до зростання фінансування у загальній структурі капіталу ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» вказує на підвищення фінансової спроможності підприємства. У структурі капіталу ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» найбільша частка припадає на власний капітал – 98,37% у 2020 р., 97,92% у 2021 р. та 90,02% у 2022 р.

Для проведення дослідження ефективності розподілу, формування та використання прибутку здійснимо аналіз основних показників звіту про фінансові результати досліджуваного підприємства (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Аналіз основних показників звіту про фінансові результати ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» за 2020–2022 рр. (тис. грн)

Показники	2020	2021	2022	Відхилення 2022 / 2020 рр.	
				тис. грн	%
Чистий доход від реалізації продукції (товарів, робіт чи послуг)	20947,9	46325,2	33918,1	12970,2	61,92
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	10128,5	15223,8	24117	13988,5	138,11
Валовий прибуток	10819,4	31101,4	9801,1	-1018,3	-9,41
Інші операційні витрати	0	0	1939,7	1939,7	х
Фінансові результати від операційної діяльності	10819,4	31101,4	7861,4	-2958	-27,34
Інші доходи	495,8	376,1	548,4	52,6	10,61
Інші витрати	878,4	613	588,6	-289,8	-32,99
Чистий прибуток	10436,8	30864,5	7821,2	-2615,6	-25,06

Отже, упродовж 2020-2022 рр. сформувалось підвищення частини чистої дохідної частини від реалізації продукції ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» на 12970,2 тис. грн або на 61,92%. Також за 2020-2022 рр. відбулося збільшення собівартості реалізованої продукції в ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» на 13988,5 тис. грн або на 138,11%, що здійснило поганий вплив на зменшення валового прибутку підприємства на 1018,3 тис. грн або на 9,41%. У 2022 р., порівняно з 2020 р.,

відбулося зменшення фінансового результату від операційної діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» на 2958 тис. грн або на 27,34%, що вплинуло на скорочення чистого прибутку підприємства на 2615,6 тис. грн або на 25,06%.

Далі проведемо аналіз показників фінансового стану ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» на підґрунті розрахункових операцій коефіцієнтів та показників фінансової діяльності проаналізувавши дані фінансової звітності підприємства (Додатки Б-Д). Аналіз ліквідності представлено в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Аналіз показників ліквідності в ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» за 2020–2022 рр.

Назва показника	01.01. 2021	01.01. 2022	01.01. 2023	2022 / 2020
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,932	0,589	0,895	-0,037
Коефіцієнт проміжної ліквідності	9,666	9,928	2,532	-7,134
Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	45,068	34,5	9,08	-35,988
Власний оборотний капітал	24836,6	46136,6	48817,9	23981,3

Так, протягом 2020–2022 рр. спостерігаємо зменшення амплітуди абсолютної ліквідності на 0,037 та коефіцієнта проміжної ліквідності на 7,134; коефіцієнта загальної ліквідності (покриття) на 35,988, власний оборотний капітал збільшився на 23981,3 тис. грн, яка дає змогу говорити про покращення ситуації із забезпеченістю оборотними засобами.

Оцінка показників ділової активності на досліджуваному підприємстві представлена у табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Аналіз показників ділової активності в ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» за 2020–2022 рр.

Назва показника	01.01. 2021	01.01. 2022	01.01. 2023	2022 / 2020
Оборотність дебіторської заборгованості	4,3	5,2	3,9	-0,4
Оборотність кредиторської заборгованості	17,8	1436,2	1512,0	1494,3
Період погашення дебіторської заборгованості, днів	85	70	94	10
Період погашення кредиторської заборгованості, днів	21	0	0	-20

Продовження табл. 2.4

Оборотність постійних активів	2,99	3,3	1,5	-1,46
Оборотність активів	0,698	0,919	0,462	-0,236
Оборотність чистих активів	0,745	0,93	0,47	-0,275
Оборотність товарно-матеріальних запасів	0,584	0,566	0,657	0,073
Період обороту товарно-матеріальних запасів, днів	625	645	555	-70
Тривалість операційного циклу, днів	710	715	650	-60
Тривалість фінансового циклу, днів	690	714	650	-40

Отже, проводячи дослідження показників табл. 2.4, сформовано бачення, що показник обороту заборгованості перед дебіторами на протязі 2020–2022 рр. зменшився на 0,437; натомість спостерігаємо зростання коефіцієнта оборотності кредиторської заборгованості на 1494,31. У зв'язку зі зменшенням рівня обороту дебіторської та підвищенням обігу кредиторської заборгованостей, спостерігається підвищення середнього періоду погашення дебіторської заборгованості та зменшення середнього періоду погашення кредиторської. Зростання позикового капіталу підприємства вплинуло на зменшення оборотності постійних активів на 1,46. Позитивною тенденцією господарської діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» стало скорочення тривалості операційного та фінансового циклу на 60 та 40 днів відповідно.

Аналіз показників фінансової стійкості на ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» наведено в табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Аналіз показників фінансової стійкості та платоспроможності в ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» за 2020–2022 рр.

Назва показника	01.01. 2021	01.01. 2022	01.01. 2023	2022 / 2020
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	0,984	0,979	0,9	-0,084
Коефіцієнт фінансової залежності	1,017	1,021	1,111	0,094
Коефіцієнт заборгованості	0,016	0,021	0,1	0,084
Відношення довгострокових кредитів до капіталізації	0	0	0,027	0,027
Відношення довгострокових кредитів до власного капіталу	0	0	0,028	0,028
Відношення заборгованості до власного капіталу	0,017	0,021	0,111	0,094

Так, протягом 2020–2022 рр. відбулося зменшення коефіцієнта автономії на 0,084, що пов’язано зі зростанням позикового капіталу підприємства. Наявність значного обсягу поточних зобов’язань вплинуло на зростання коефіцієнта фінансової залежності на 0,094; збільшення коефіцієнта заборгованості на 0,084 та зростання показника відношення заборгованості до власного капіталу на 0,094.

Для оцінки ефективності використання прибутку ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» проаналізуємо показники рентабельності підприємства (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Динаміка показників рентабельності в ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» упродовж 2020-2022 рр. (%)

Назва показника	01.01. 2021	01.01. 2022	01.01. 2023	2022/ 2020
Рентабельність активів	34,762	61,236	10,642	-24,12
Рентабельність власного капіталу	36,263	62,439	11,372	-24,891
Рентабельність продажу	51,649	67,137	23,178	-28,471
Рентабельність чистих активів	36,263	62,439	11,208	-25,055
Рентабельність оборотних активів	47,037	85,31	15,358	-31,679

Отже, протягом 2020–2022 рр. відбулося скорочення рентабельності активів на 24,12%, зменшення рентабельності власного капіталу на 24,891%; скорочення показника рентабельності продаж на 28,471%, рентабельності чистих активів на 25,055% та рентабельності оборотних активів на 31,679% – це сталося у зв’язку зі зменшенням чистого прибутку підприємства.

2.2. Аналіз основних показників розвитку інноваційної діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ»

Інновації є невід’ємною складовою частиною процесу забезпечення довготривалого, а головне стійкого та успішного функціонування підприємства, однією з фундаментальних складових ефективної системи господарської діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» та важливим інструментом забезпечення конкурентних переваг. Основні показники впровадження інновацій в ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» наведені в табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Основні показники впровадження інновацій в ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» за 2020-2022 рр.

№	Показники	Роки			Відхилення 2022 / 2020	
		2020	2021	2022	Абсолютне	%
1	Інвестування коштів на науково-дослідні роботи, тис. грн.	181,9	225,5	275,5	+93,5	+51,4
2	Витрати на інноваційну діяльность, тис. грн.	421,3	479,2	535,9	+114,6	+27,1
3	Частка витрат на розробку та дослідження в обсязі витрат на інноваційну діяльність, %	43,2	47,1	51,3	+8,22	+19,0
4	Поточні витрати на розробку та дослідження, тис. грн.	133,8	165,1	196,3	+62,6	+46,7
5	Загальне значення витрат на розробку та дослідження в загальному обсязі витрат на дослідження і розробки, %	31,8	34,46	36,6	+4,9	+15,3
6	Капітальні витрати на дослідження і розробку, тис. грн.	148,8	167,7	175,8	+27	+18,1
7	Частка капітальних витрат на дослідження і розробки в обсязі витрат на дослідження і розробки, %	35,35	35,03	32,84	-2,5	-7,1
8	Частота проведення науково-дослідницької діяльності	0,10	0,16	0,17	+0,07	+70,0

Отже, упродовж 2020-2022 рр. спостерігаємо збільшення загальних витрат на інноваційну діяльність ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» на 114,5 тис. грн. або на 27,2%. Окрім цього, можна спостерігати підвищення витратної частини в науковій сфері на 93,5 тис. грн. або на 51,4%.

Вплив позитивного характеру на інноваційну активність підприємства відслідковується за рахунок рівня організаційно-управлінської діяльності. З іншої сторони, враховуючи потребу галузі, підприємство все-таки має на меті проводити НДДКР та інші види робіт з кращою інтенсивністю, для утримання позицій на світовому, регіональному та локальному ринку, де виживають тільки інноваційно-активні компанії. Так, упродовж 2020-2022 рр. спостерігаємо підвищення обсягу витрат на дослідження та розробки в обсязі витрат на інноваційну діяльність на 8,2%, що сталося у зв'язку із зростанням витрат на науково-дослідні роботи на 51,4%; частка поточних витрат на дослідження і розробки в загальному обсязі витрат на дослідження і розробки зросла на 4,9%, що виникло внаслідок

збільшення поточних витрат на розробку та дослідження на 46,7%. При цьому, протягом 2020-2022 рр. спостерігається скорочення частки капітальних витрат на дослідження і розробки в частині витрат на дослідження і розробки на 2,5%.

Отже, упродовж 2020-2022 рр. спостерігаємо достатній рівень інноваційного потенціалу ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ».

Динаміка зміни показників рівня готовності підприємства до здійснення інноваційної діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» наведена в табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Чинники відображення готовності підприємства до реалізації інвестицій

Показники оцінки	**Динаміка (максимізація / мінімізація), %**	**Вплив зміни чинників**
1. Технічній рівень		
Капіталовіддача, грн./грн.	5.06	Мінімізація – позитивно
Коефіцієнт зносу основних фондів.	-3.4	Мінімізація – позитивно
Капіталорентабельність, грн./грн.	-33.3	Мінімізація – позитивно
Коефіцієнт модернізації.	-6.12	Мінімізація – позитивно
Коефіцієнт капіталоємності інноваційної діяльності.	6.4	Мінімізація – позитивно
Капіталовіддача, грн./грн.	5.06	Мінімізація – позитивно
2. Інноваційна діяльність		
Витрати на інноваційну діяльність на 1 грн. реалізованої інноваційної продукції, грн./грн.	-1.2	Мінімізація позитивно
Обсяг реалізованої інноваційної послуг на одного працюючого, грн./люд.	4.5	Мінімізація – позитивно
Коефіцієнт інноваційної послуг загальному обсязі реалізованої послуг.	14.3	Мінімізація – позитивно
Коефіцієнт прибутковості інноваційної діяльності.	14.7	Мінімізація – позитивно
Озброєність працівників НА, грн./люд.	1,1	Мінімізація – позитивно
Коефіцієнт співвідношення нематеріальних активів до чистого доходу від реалізації послуг.	-3,3	Мінімізація – позитивно
3. Ресурсне забезпечення		
Озброєність працівників нематеріальними активами грн./люд.	0,06	Мінімізація – позитивно
Коефіцієнт капіталоозброєності праці.	1,3	Мінімізація – позитивно
Коефіцієнт забезпеченості інтелектуальною властивістю.	0,5	Мінімізація – позитивно

В даному випадку необхідно звернути увагу саме на показник капіталовіддачі, який на практиці має тенденцію до максимізації, що створює позитивне середовище та забезпечує реалізацію інноваційної діяльності

підприємства, темп росту капіталовіддачі (5%). Також необхідно спрямувати свій погляд на показник зносу, який в динаміці спадає (3%), що безумовно є позитивним моментом для того, аби реалізувати інноваційну діяльність на підприємстві. Досить позитивним показником також є збільшення (14,3%) кількості інноваційного продукту в загальній кількості реалізовано продукту підприємства (більше 50%). Особисто для мене показовим є зростання (+14,3%), прибутковості безпосередньо від інноваційної діяльності. Дослідивши всі показники діяльності підприємства, можна однозначно сказати, що дане підприємство готове до впровадження на ньому інноваційних підходів та методів.

2.3. Оцінювання ефективності розвитку інноваційної діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» в сфері агробізнесу України

Інноваційний розвиток ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» в сфері агробізнесу України відображає забезпеченість підприємства або компанії кадрами наукового спрямування та висококваліфікованими спеціалістами, ринковий потенціал підприємства, зовнішнє сприймання даних нововведень, а також змога реалізувати нові ідеї у виробництві або організаційній структурі, що влаштовує власника досліджуваного підприємства. Основні показники розвитку інноваційної діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» в сфері агробізнесу наведено в табл. 2.9.

Таблиця 2.9

Показники розвитку інноваційної діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» в сфері агробізнесу України протягом 2020-2022 рр.

Назва показника	2020	2021	2022	Відхилення (+, -) 2022 / 2020 рр.	
				Абс. відх.	Відн. відх.
Загальні внутрішні витрати на розвиток інноваційної діяльності підприємства в сфері агробізнесу, тис. грн	2009	1796	1259	-750	-37,31
Виручка від проведення процесів інноваційної діяльності, тис. грн	4937	4882	3663	-1274	-25,80
Частина прибутку або збитку, яка відходить на проведення процесів інновацій, тис. грн	54	28	11	-43	-79,56

Відповідно до проведених розрахунків в табл. 2.9, варто зазначити, що протягом 2020-2022 рр. в інноваційній діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» сформувалось погані результати: зменшення внутрішніх показників витратної частини на розвиток інноваційної діяльності в сфері агробізнесу України і купівля технологічних продуктів на 750 тис. грн або на 37,31%; зменшення величини виручки від здійснення інноваційних процесів на 1274 тис. грн або на 25,80%; скорочення обсягу чистого прибутку від проведення інноваційних процесів на 43 тис. грн або на 79,56%.

Далі проведемо комплексну оцінку розвитку інноваційної діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ». У табл. 2.10 наведемо показники розвитку інноваційної діяльності досліджуваного підприємства у його фінансовій структурі.

Таблиця 2.10

Показники розвитку інноваційної діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» у фінансовій структурі підприємства (%)

Показники	2020	2021	2022	Відхилення (+, -)		
				2021 / 2020 рр.	2022 / 2021 рр.	2022 / 2020 рр.
Частка внутрішніх витрат на розвиток інноваційної діяльності в сфері агробізнесу України і придбання технологій в загальних витратах на виробництво	5,0	4,2	3,4	-0,8	-0,82	-1,6
Наповненість науковими підходами продукції, що виробляється	0,41	0,37	0,34	-0,04	-0,02	-0,06
Формування системи інтелектуальної власності	0,16	0,13	0,08	-0,04	-0,05	-0,09
Витрати на купівлю активів нематеріального значення на	1,3	0,00	0,00	-1,3	х	-1,3

розробки та дослідження.						
Витрати на підвищення кваліфікації кадрів на дослідження та розробки	42,7	34,8	31,1	-7,8	-3,8	-11,6

Впродовж 2020-2022 рр. відбулося скорочення показників розвитку інноваційної діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» у фінансовій структурі підприємства. Зокрема, станом на 31.12.2022 р., по відношенню до 2020 р., відбулося скорочення долі внутрішніх витрат на розвиток інноваційної діяльності в сфері агробізнесу України і купівельна спроможність підприємства в системі загальних витрат на виробництво на 1,6%; низька цінність показника «наукоємність продукції», яку виробляє підприємство на 0,06%; зниження показника існування інтелектуальної власності на підприємстві на 0,09%; зниження кількості і витрат на нематеріальні активи на 1,3%; скорочення витратної частини на збільшення кваліфікації кадрів в основному по дослідженні на 11,6%.

У табл. 2.11 наведемо показники розвитку інноваційної діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» у кадровій структурі підприємства.

Таблиця 2.11

Показники розвитку інноваційної діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» у кадровій структурі підприємства (%)

Показники	2020	2021	2022	Відхилення (+, -)		
				2021 / 2020 рр.	2022 / 2021 рр.	2022 / 2020 рр.
Кількість працівників які займаються дослідженнями та розробками в загальній кількості працюючих	12,4	10,4	8,2	-2,02	-2,2	-4,2
Забезпеченість висококваліфікованими кадрами	0,6	0,5	0,4	-0,15	-0,12	-0,3
Рівень з/п науково-інноваційних працівників	0,14	0,13	0,08	-0,03	-0,04	-0,07

Відповідно до даних табл. 2.11, варто відзначити, що протягом 2020-2022 рр. відбулося скорочення чисельності робітників, які були зайняті дослідженнями та

розробками в загальній кількості працюючих на 4,2%, що формує негативний рівень та означає досить велике значення виділяється працівникам підприємства, і саме вони є основою для залучення коштів та проведення інноваційної діяльності.

Водночас сформувалось зниження фактору забезпеченості кадрами найвищої кваліфікації на 0,3%, який пов'язаний із скороченням чисельності персоналу найвищої кваліфікації. Також спостерігається зниження рівня заробітної плати науково-інноваційних працівників на 0,07%, що пов'язано із скороченням чисельності працівників, зайнятих у сфері інноваційних технологій.

У табл. 2.12 наведемо показники розвитку інноваційної діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» у матеріально-інноваційній складовій підприємства.

Таблиця 2.12

Показники розвитку інноваційної діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» у матеріально-інноваційній складовій підприємства (%)

Показники	2020	2021	2022	Відхилення (+, -)		
				2021 / 2020 рр.	2022 / 2021 рр.	2022 / 2020 рр.
Техніко-технологічна база	0,06	0,05	0,04	-0,01	-0,01	-0,02
Прогресивність обладнання підприємства	0,11	0,09	0,08	-0,02	-0,01	-0,03
Модернізація обладнання на підприємстві	0,12	0,10	0,09	-0,02	-0,01	-0,04

Відповідно до даних табл. 2.12, у 2022 р., порівняно з 2020 р., створилось скорочення техніко-технологічної бази, яка була призначена для НДДКР на 0,02%; показники прогресивного рівня та модернізації обладнання на підприємстві незначно зменшилися на 0,03% та 0,04% відповідно.

У табл. 2.13 наведемо показники розвитку інноваційної діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» у інформаційній складовій підприємства.

Таблиця 2.13

Показники розвитку інноваційної діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» у інформаційній складовій підприємства (%)

Показники	2020	2021	2022	Відхилення (+, -)		
				2021 / 2020 рр.	2022 / 2021 рр.	2022 / 2020 рр.
Витрати на інформаційну діяльність	663	593	416	-70,2	-177,1	-247,3
Персонал, зайнятий інформаційною діяльністю	12	11	9	-1	-2	-3

Отже, протягом досліджуваного періоду зменшується значення інформаційної складової розвитку інноваційної діяльності підприємства, про що показує рівень динамічних розрахунків у 2022 р., порівняно з 2020 р., сформувалась низька планка показника витрат на інформаційну діяльність на 247,3%; також знизилась кількість працівників, які зайняті інформацією на 3%.

РОЗДІЛ ІІІ. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» В СФЕРІ РОЗВИТКУ АГРОБІЗНЕСУ УКРАЇНИ

3.1. Пропозиції щодо удосконалення інноваційної діяльності агробізнесу України

Сучасні економічні умови створюють серйозні проблеми щодо ефективної роботи сільськогосподарських підприємств. Інфляційні процеси, різке зростання цін та кризові явища стимулюють аграрні компанії зміцнювати свої позиції на ринку. Визначальним чинником ефективності господарської діяльності підприємства та зміцнення ринкових позицій є його інноваційний розвиток, який ґрунтується на впровадженні та впровадженні інновацій, які зумовлюють удосконалення його діяльності, впливають на зміцнення його ринкових позицій та виробляють сприятливі умови для його розвитку. Позитивні зміни у впровадженні інновацій у виробництво сільськогосподарської продукції включають:

- підвищення продуктивності сільськогосподарських культур;
- підвищення прибутковості підприємства;
- підвищення конкурентного становища сільськогосподарської продукції на зовнішньому та внутрішньому ринках;
- покращення якості продукції за рахунок економії виробничих ресурсів;
- впровадження ресурсозберігаючих та енергозберігаючих технологій.

До загроз запровадження інновацій у сільському господарстві країни слід також віднести недостатність необхідного фінансового забезпечення, низький рівень державної підтримки підприємств, низький рівень інноваційних досліджень у сільському господарстві України, сезонність діяльності підприємств, різноманітність кліматичних умов та продукції, що вирощується. Незважаючи на те, що є значні напрацювання, досвід інноваційної діяльності аграрних підприємств, існують певні перешкоди для її розвитку. Головними загрозами підвищення інноваційної активності в агропромисловому комплексі країни може

бути низький рівень державної політики, дефіцит та обмеженість фінансових ресурсів. З огляду на це, лізинг і кооперація можуть стати перспективними напрямками фінансування інновацій у галузі сільського господарства. Що для подолання бар'єрів на шляху впровадження інновацій аграрним підприємствам необхідно використовувати такі підходи:

1. Для створення робочих умов для удосконалення інноваційних процесів є необхідним створення певної робочої та творчої групи людей. Менеджерам слід ретельно підходити до виявлення та подальшого об'єднання творчих особистостей.

2. Групова мотивація – тобто використання різних методів мотивації, таких як матеріальні та нематеріальні, дає змогу підвищити якість інноваційного процесу.

3. Формування плану роботи дозволить чітко проаналізувати та поставити собі цілі, що дасть можливість для подальшого контролю виконання завдань.

4. Контроль за виконанням планів (тактичних та стратегічних) інноваційної політики та спеціально розробленими показниками та критеріями.

Вважаю, що практичне застосування таких підходів сприятиме активізації інноваційної діяльності. Проаналізувавши можливості використання та проблеми адаптації передових технологій у сільському господарстві, можна зробити висновок, що для подолання низького рівня інноваційно-технологічної оснащеності аграрного сектору необхідно здійснити ряд змін, які: в першу чергу має стосуватися:

– організаційно-правове забезпечення методів ведення сільського господарства;

– активізація розвитку аграрної науки та інтелектуального потенціалу агропромислового комплексу;

– підвищення рівня підготовки та підвищення кваліфікації працівників аграрного сектору;

– стимулювання державної фінансової підтримки сільськогосподарських підприємств, які здійснюють інноваційну діяльність;

– залучення інвестицій для впровадження у виробництво досягнень науки і техніки;

– реалізація відповідних програм та стратегій розвитку інноваційної діяльності в сільському господарстві;

– розроблення та впровадження ефективних механізмів стимулювання інновацій в аграрному секторі;

– державна підтримка у сфері селекції, генної інженерії та нанотехнологій;

– формування організаційних та економічних механізмів технологічної безпеки аграрного сектору;

– підвищення конкурентоспроможності аграрної продукції в контексті еко- та біорозвитку тощо.

Важливим фактором ефективності управління підприємством є інновації. Вони впливають на вдосконалення його діяльності, зміцнюють позиції на ринку та створюють сприятливі умови для розвитку. Перспективною інноваційною галуззю є вітчизняний аграрний сектор, який має значний потенціал. Впровадження інновацій у цій сфері допоможе: підвищити продуктивність праці, знизити витрати, заощадити ресурси, збільшити обсяги виробництва та підвищити ефективність діяльності.

Отже, розвиток сільськогосподарських підприємств в Україні відбувається в умовах радикальних економічних перетворень, спрямованих на посилення економічних методів господарювання та інноваційної складової їх функціонування. Метою таких перетворень є досягнення економічного зростання та збалансованості функціонування; забезпечувати органічне поєднання інтересів суб’єктів господарювання; перетворити науково-технічний прогрес на основний фактор економічного зростання; створити умови для реалізації принципу споживчого пріоритету в господарських відносинах. Інноваційні зміни у функціонуванні сільськогосподарських підприємств сприяють техніко-технологічному оновленню, інноваційно-маркетинговому розвитку та вирішенню проблем економічного зростання. Підвищення конкурентоспроможності підприємств агропромислового комплексу країни, їх своєчасне пристосування кон’юнктури конкурентного середовища, формування стійких конкурентних переваг на основі найоптимальнішого міксу всіх можливостей підприємств із

внутрішнім та зовнішнім потенціалом, а також невикористаними резервами. Ефективність синергії на конкурентному ринку також залежить від темпів технологічних інновацій і дифузії інновацій. Беручи до уваги протиріччя Четвертої промислової революції, можна зробити висновок, що врятувати людство від стагнації може лише колективний розум, здатний зробити відсутність роботи чи скорочення людської зайнятості засобом соціального та особистого розвитку.

3.2. Рекомендації щодо вдосконалення розвитку інноваційної діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» в сфері агробізнесу України

На сьогодення розвиток економічних відносин характеризується повною глобалізацією та інтернаціоналізацією процесів, що утворюється за рахунок інформаційних технологій, збільшення кількості інформації та інформаційного шуму відносно розповсюдження послуг та продуктів, швидше задоволення обсягу попиту та зменшення довжини життєвого циклу для абсолютної більшої частини товарів. Ці всі процеси активізують представників бізнесу для пошуку нових ідей та перспективних шляхів та інструментів для боротьби з конкурентами. Окрім цього, при основних умовах конкурентності товарів у воєнний час основну ланку уособлює їх здатність задовольняти якнайкраще ринкові потреби, то конкурентоспроможність бізнесу визначається саме перевагою підприємства у всіх галузях діяльності – управління, маркетингу, виробництва, фінансів, дослідницької роботи, а також перспективами (потенціалом) розвитку. Етапи інноваційного процесу на підприємстві ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» представлені на рис. 3.1.

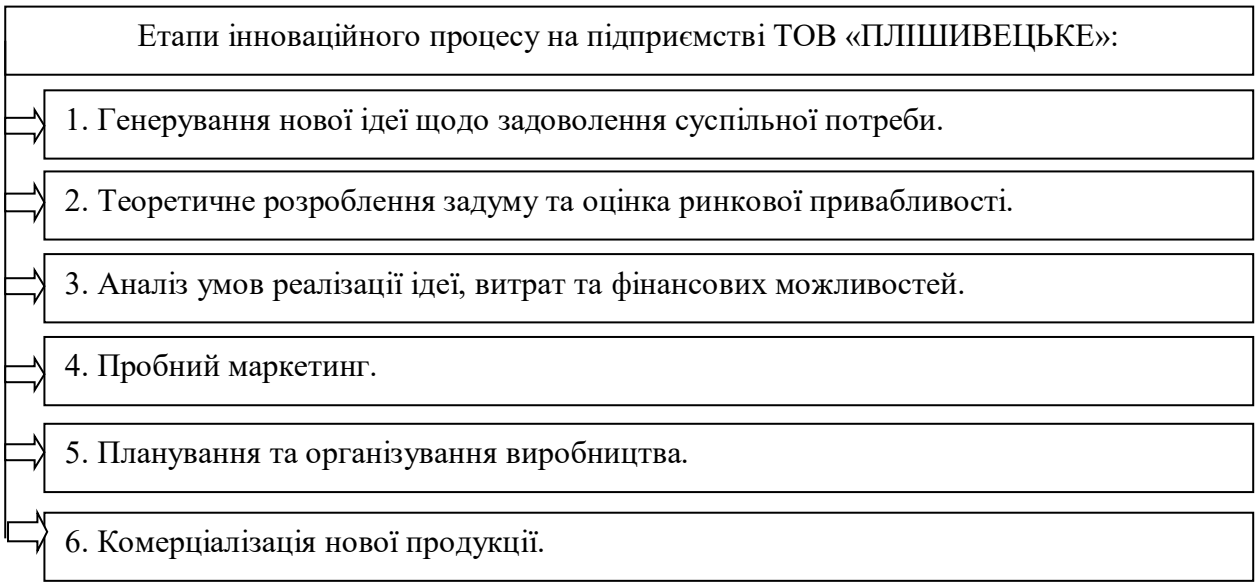

Рис. 3.1. Етапи інноваційного процесу в ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ»

Зокрема, цілями інноваційної діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» є:

1) створення нового товару або послуги;

2) покращення системи управління на підприємстві;

3) підвищення якості, продуктивності або ефективності;

4) вхід на новий ринок.

В інноваційній діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» присутні такі форми трансферу технологій:

1) торгівля інноваційною сільськогосподарською продукцією;

2) передавання технологічного знання, необхідного для продажу зернових культур;

3) передавання технологій у межах інвестиційного співробітництва.

Види інноваційної діяльності на підприємстві представлені на рис. 3.2.

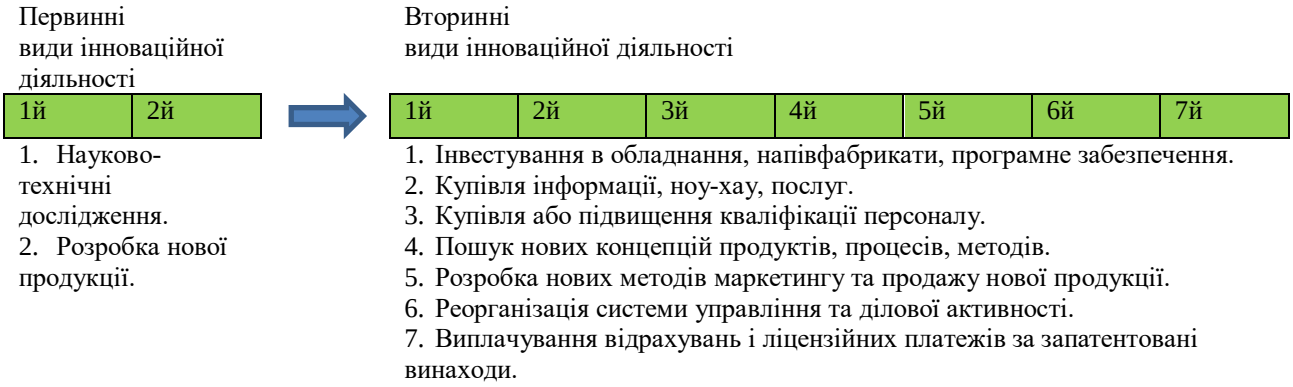

Рис. 3.2. Види інноваційної діяльності в ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ»

Особливості формування інноваційного потенціалу ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» визначають й особливості управління його розвитком. Досліджуваному підприємству слід формувати свій унікальний механізм управління інноваційною діяльністю, що формується на основі не тільки за рахунок об'ємів виробленої продукції та її специфіки, а й за рахунок того, як креативною та якісно працює управлінська частина підприємства, як саме ставляться цілі, завдання та рівні інноваційної діяльності (Додаток Ж). Управління інноваційною діяльністю ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» є одним із найважливіших завдань, адже саме стабільність розвитку інноваційних особливостей на підприємстві позитивно впливає на ретельність та частоту використання запасів підприємства з їх стратегіями, які були сформованими ще на початковому етапі зародження діяльності підприємства, до них входить ефективність використання стратегічних методів та інструментів. Зміщення ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» на інноваційний шлях розвитку включає розробку певних складових при управлінні розвитком інноваційного потенціалу.

Для ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» притаманна модель відкритої інновації (Open innovation model): підприємство залучає в інноваційний процес зовнішніх суб'єктів-новаторів. ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» використовує такий тип зовнішніх зв'язків як: придбання знань і технологій – це купівля зовнішніх знань, основних фондів (машин, обладнання, програмного забезпечення) та послуг, що включають в себе нові знання або технологію, без взаємодії з їхнім джерелом.

Рівень поглиблення та якість інноваційного розвитку можна охарактеризувати як складний комплекс елементів, кожен з яких складається з підсистем. Існує багато чинників, які впливають на інноваційну діяльність підприємства. Деякі з цих чинників варто відзначити:

- організаційно-управлінські уособлюють ефективну структуризацію системи управління галуззю та інноваційною діяльністю підприємства;
- фінансово-економічні: зазначають особливості формування системи інноваційної діяльності підприємства з точки зору бюджетного, податкового, амортизаційного чинників дифузії інновацій на підприємстві;

- техніко-технологічні – завдають прямого впливу на технологічні та технічні аспекти інноваційного розвитку для промислового виробництва підприємства;
- соціальні – оцінюють ефект соціальних наслідків інноваційних продукцій;
- екологічні – оцінюють вплив інноваційних продуктів на довкілля в процесі інноваційної діяльності підприємства;
- інформаційні – створюють елементи інноваційного розвитку підприємства на основі використання інформаційних ресурсів.

При якісному та чіткому проведенні аналізу інноваційної діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» є необхідним використати системні підходи SWOT-аналізу. Методичні прийоми та чіткі формулювання SWOT-аналізу передбачають спочатку виявлення можливостей і загроз, сильних і слабких сторін, а в кінцевому результаті зв'язки, які були раніше встановлені використовуються для реалізації або виконання всіх елементів сформованої стратегії. Використовуючи результати аналізу SWOT можна здійснити аналіз кожного із заповнених квадрантів матриці. Результати SWOT-аналізу наведені в табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Результати SWOT-аналізу, складені для оцінки ефективності управління інноваційною діяльністю ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ»

Можливості: 1. Зростання економіки. 2. Поширення інноваційних технологій у с.г сфері. 3. Науково-технічні нововведення (покращення мови програмування). 4. Використання інноваційних програм.	Загрози: 1. Стрімкий темп інфляції. 2. Податкова політика держави. 3. Зниження рівня стабільності політичної сфери. 4. Жорстка конкуренція. 5. Збільшення тиску на експорт зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур.
Сильні сторони підприємства: 1. Висококваліфікований персонал 2. Продукція, що користується попитом 3. Рівень прибутку 4. Задовільний для інноваційного розвитку стан матеріально-технічної бази 5. Різноманітність продукції 6. Високий рівень ділової етики 7. Частка продажів на ринках	Слабкі сторони підприємства: 1. Порівняно слабкий рівень мотивації працівників 2. Обмежений рівень імплементації інновацій 3. Недостатній загальний інноваційний розвиток підприємства

За допомогою цієї схеми можна провести аналіз найважливіших проблем і стратегічних альтернатив, фокусуючись на полі, де перетинаються сильні та слабкі сторони підприємства з можливостями та загрозами зовнішнього середовища. У таблиці 3.2 наведемо стратегічні проблеми ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» у сфері управління інноваційною діяльністю.

Таблиця 3.2

Стратегічні проблеми ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» у сфері управління інноваційною діяльністю

Квадранти SWOT	Основні проблеми, що поєднують сильні та слабкі сторони підприємства із загрозами та можливостями в оточуючому середовищі	Бальна оцінка фактору
СіМ	1. Задовільний для інноваційного розвитку стан матеріально-технічної бази	2
СЛіМ	1. Нестабільний рівень розвитку інноваційної політики 2. Недостатня завантаженість виробничих площ	2 3
СіЗ	1. Відносно низький рівень продуктивності праці та неефективна кадрова політика 2. Значна конкуренція на ринку	2 3
СЛіЗ	1. Нечітко сформована мотиваційна складова управління персоналом 2. Наявність великої кількості субститутів, що збільшує конкуренцію на товарних ринках	3 2

У табл. 3.3 відобразимо стратегічні альтернативи ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» у сфері управління інноваційною діяльністю.

Таблиця 3.3

Стратегічні альтернативи розвитку ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» у сфері управління інноваційною діяльністю

Квадратни SWOT	Певні підходи для стратегічних рішень, базуючись на сильних та слабких сторін, а також загроз та можливостей	Оцінка факторів, у балах
СіМ	- Забезпечення достатнього рівня інноваційної сільськогосподарської продукції завдяки правильно підібраному складу кадрів - Розширення обсягів збуту на ринку	1 3
СЛіМ	- Імплементація інновацій на підприємстві в межах активної інноваційної політики - Використання нових підходів та обладнання у виробничих процесах	2 2
СіЗ	- Позиціонування продукції підприємства через акценти та відмінній репутації та значному досвіді	3

	- Збільшення асортиментних груп	2
СЛіЗ	- Підвищення рівня мотивації через нематеріальні заохочення - Використання інновацій для підвищення рівня конкурентоспроможності продукції.	1 2

Отже, на основі здійсненого SWOT-аналізу ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» було запропоновано альтернативи в наступних напрямах:

1. Збільшення різновидності товарної групи підприємства, використовуючи досвід та високу кваліфікацію персоналу, забезпечить уникнення ризикових позицій щодо посилення тиску на виготовлення продукції та покращить конкурентні позиції.

2. Впровадження науково-технічних інновацій на підприємстві надасть змогу збільшити кількість замовників, підвищить рівень конкурентоспроможності.

Нижче можна описати чинники, які суттєво гальмують процеси інноваційного розвитку на ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» (табл. 3.4).

Активізація інноваційного розвитку ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» необхідна для запровадження інновацій в існуючі проекти, особливо в основний продукт пастилу. Необхідно проаналізувати всі складові розвитку інноваційних підходів до розвитку економіки підприємства. Додам, що існує суттєва кореляція між індикаторами управління проектами на ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» та показниками інноваційної діяльності підприємства, забезпечить підвищення рівня системи проєктно-орієнтованого управління.

Таблиця 3.4

Виявлені проблеми проєктно-орієнтованого управління інноваційною діяльністю ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ»

Підсистема підприємства	Виявлені проблеми
Інноваційний потенціал	1. Неповний пакет впроваджених інновацій в проектах 2. Довготривала окупність інновацій 3. Несуттєвий рівень прогресуючих технологій на підприємстві
Соціальна складова	1. Недостатня кваліфікація працівників, 2. Низький рівень участі компанії у підтримці соціальної складової персоналу,
Складова маркетингу	1. Показники передпродажної підготовки не досягають достатнього рівня.

	2. Рівень рекламної активності підприємства є недостатнім.
Менеджменту проєктів складова	1. Працівники зазнають великого навантаження у великих проєктах, де один працівник бере участь одночасно. 2. Кількість проєктів, виконаних в строк, не є достатньою.

Інновації у воєнний час усвідомлюються суспільством як необхідний компонент конкурентоспроможності, який є в комплекті організаційної структури, та сформований в бізнес-процесах, у продукції (надані послуги). Але, на даний час, політика впровадження інновацій на підприємстві, а також пропозиція якісної конкурентоспроможної продукції у воєнний час є запорукою економічного розвитку і потужності сучасного підприємства. З огляду на це і є доцільним провести аналіз та оцінку інноваційних можливостей ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ».

З огляду на це, розглядається можливість проведення аналізу та оцінки інноваційного потенціалу компанії ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ». При такому аналізі враховуються наступні фактори, які впливають на сприйняття нововведень:

1) Структурно-організаційні властивості компанії:

- Наукоємність продукції: ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» спеціалізується на наукоємній продукції, що створює необхідність у впровадженні нововведень.
- Масштаб організації: компанія є однією з найбільших на ринку зернових культур, що дозволяє створити окрему групу персоналу з високим інтересом до нововведень.
- Структура компанії: високоцілісна структура сприяє радикальним нововведенням.
- Висока автономність компанії сприяє еволюційним нововведенням.
- Поєднання критеріїв високої цілісності та відособленості у структурі підприємства розширює спектр інноваційної діяльності та створює сприятливі умови.

2) Соціальні властивості компанії:

- Рівень соціального розвитку: компанія має високий рівень соціального розвитку, що сприяє більш прогресивному сприйняттю нововведень.

- Рівень соціальної захищеності персоналу: високий рівень соціального розвитку впливає на відкритість персоналу до нововведень.

3) Економічні властивості компанії:

- Конкурентоспроможність: висока конкурентоспроможність сприяє активному впровадженню нововведень.
- Тип реакції на зміни зовнішнього середовища: компанія має підприємницький стиль поведінки, що сприяє прогресивному сприйняттю нововведень.
- Структура капіталу: наявність значних сум нерозподіленого прибутку дозволяє успішно здійснювати фінансування радикальних нововведень з власних коштів.

4) Управлінські властивості компанії:

- Тип управлінської системи: організована управлінська система ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ», що поєднує цільове, функціональне та програмне управління, сприяє сприйняттю власних та зовнішніх проектів нововведень.
- Комплексність механізму керування розвитком виробництва: оптимальне поєднання економічних, мотиваційних та організаційних якостей управління сприяє високому рівню сприйняття нововведень.
- Технічна політика і культура компанії: наявність розвиненої системи технічного забезпечення та орієнтація на перспективні проекти сприяє сприйнятливості до нововведень.

У процесі аналізу інноваційних можливостей ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» враховуються ці параметри, які взаємодіють між собою і впливають на здатність компанії до впровадження нововведень (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Вплив параметрів технологічної системи на сприйняття нововведень ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» у воєнний час

Ключові параметри системи	Характеристики імплементації, що викликані ключовими параметрами	Вплив параметрів на нові ідеї
Рівень інтеграції та взаємодії елементів технологічної системи	- поступова імплементація здобутків нових етапів технологічного розвитку - стратегія та політика розвитку системи, що використовуються ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ»	- високоспеціалізовані компоненти технологічної системи роблять її вразливою для незначних інновацій невеликої революційності - цілісно-ізольовані системи відрізняються більшою вразливістю до інновацій, що мають середній рівень широти та революційності, одночасно вони майже закриті для інновацій малої широти і незначної революційності
Науково-технічна складність продукції	- необхідна присутність належним чином обладнаних дослідних лабораторій і випробувальних виробництв; - раціональне стандартизування; - доступне поєднання рівня інтеграції та ізольованості технологічного аспекту системи"	«Чим вищий рівень науково-технічної складності виробленої продукції, тим вищий рівень необхідності впровадження інновацій, тому технологічна система є більш відкрита до залучення інновацій із зовнішнього середовища»
Динамічність технологій	- прискіпливий відбір інновацій; - постійні спроби нових і нових інновацій - функціонування так званого конвеєра з нововведень	«Зі зростанням динамічності в технології зростає потреба в більш радикальних інноваціях, при цьому зменшується рівень відкритості технологічної системи для інновацій: - відносно стабільні технології потребують малореволюційних інновацій і відкриті для них; - глобальні технології потребують інновацій невеликої і середньої революційності і відкриті для конвеєра інновацій;
Технічний аспект розвитку системи	- заміна елементів системи докорінно змінює її характеристики - водночас при імплементації інновації необхідно дотримуватись технологічної послідовності	Значний рівень технологічного розвитку системи прямо пропорційно впливає на відкритість системи до інновацій

Проаналізувавши інноваційний потенціал та арсенал стратегічних альтернатив для ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» можна перейти до їх оцінки. Оцінити спроможність ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» можна за достатністю і готовністю його системи для здійснення інноваційної діяльності. Визначити готовність до нововведень можливо, якщо ми застосуємо ресурсний методологічний підхід. Спроможність до імплементації інновацій для ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» у воєнний час може бути сформований за допомогою певних параметрів: матеріально-технічні складові: сировина, устаткування, матеріали, технологія, інформаційно-комунікаційні засоби; фінансово-економічні: достатній розмір капіталу для венчурного інвестування та власне змога в структурі ієрархії компанії такі «венчури» заснувати та розширювати; виконання програм та проектів, ресурси, що забезпечують інноваційну діяльність у рамках довгострокової перспективи, витрати на ІДДКР, ринково-ситуаційні складові: швидкість фізичного та морального старіння; споживчі та технічні характеристики товару/послуги, товари-аналоги конкурентів, кваліфікаційно-якісні складові: стаж спеціалістів і робітників; освіти, структурно-функціональні: культура менеджменту, рівень кваліфікації, структура організації та ефективність управління процесом розробки нових науково-технічних продуктів.

З точки зору випуску кінцевого продукту з високим рівнем науково-інтелектуального наповнення інноваційна діяльність може бути перетворена на систему, яка забезпечує зв'язок між розробниками інновацій та їх споживачами, і її успішність залежить від типу та характеристик інновацій, які представлені в таблиці 3.6.

Таблиця 3.6

Оцінка результатів перебігу інновацій різного типу в ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ»

№	Тип інновацій	Опис інновації	Характеристики			
			Масштаб інноваційної дифузії	Тривалість ЖЦТ	Дохідність потенційна	Ризики при реалізації
1.	Базисні інновації	Зміна характеристик	Значні	Тривала	Значна	Значні
2.	Поліпшуючі інновації	Відносно великі зміни характеристик продукту	Суттєві	Посередня	Суттєва	Посередні
3.	Модифікуючі інновації	Незначні зміни в характеристиці продукції чи її локальній частині	Незначні	Незначна	Нижче середньої	Нижче середнього
4.	Псевдоінновації	Певне вдосконалення продукту	Обмежені	Мінімальна	Мінімальна	Майже нульові

Проаналізовані вищезазначені показники можна сформувати думку, про те, що не беручи до уваги масштабних наукових робіт, які присвячуються проблемі інновацій, все одно усталені принципи впровадження інновацій до сьогодні не створені. При визначенні принципів перебігу інновацій на ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» за базу були взяті такі основні положення, як винятковість інновацій, котра обумовлюється їх унікальністю та індивідуальністю і напряму пов’язана з диференціацією видів інновацій. Також, багатогранність самих інновацій у ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» дозволяє виділити два основних типи їх перебігу: договірна основа передачі інноваційного продукту та повна оплата одразу. Ці два випадки мають досить велику значимість та формують подальші кроки до формування процесу інноваційності.

Успішним інноваціям в організації досліджуваного підприємства сприяють такі чинники: можливість генерації нових ідей для інновацій та високоефективна система попередньої оцінки та фільтрації; політична підтримка керівництва; маркетингове та технологічне ноу-хау; доступ до ресурсів; відповідність стратегії інновацій головній меті організації; технологічна перевага продукту; адаптивність нового продукту вимогам ринку; сприятливе конкурентне середовище.

Невдалі інновації в організації «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» зумовлені такими чинниками: глобалізація конкуренції; збільшення сегментованості ринків; зростання пропозиції нової продукції; зростання вимог щодо захисту прав споживачів і охорони довкілля; зростання витрат на дослідження та розробки; скорочення життєвого циклу продукції; затримки при розробці інноваційної продукції.

Однак, є чинники які відчутно можуть сповільнити або обмежити результативну ефективність реалізації інноваційної стратегії «ПЛІШИВЕЦЬКЕ», до них віднесу такі як: високі ціни на сировину та матеріали; відсутність попиту; нестача знань і кваліфікованого персоналу; державні регуляторні або правові обмеження.

Отже, можемо констатувати, що досліджуване підприємство ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» у воєнний час має необхідний та актуальний іінноваційний потенціал, який призводить до відносно ефективного розвитку підприємства у перспективі. Компанія підходить для впровадження запланованих інноваційних підходів, та має на меті подальше просування цих основних елементів, які забезпечують вихід підприємства на вищий рівень на стабільній основі.

3.3. Оцінювання ефективності запропонованих напрямів удосконалення інноваційної діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» в сфері агробізнесу України

Для успішного розвитку інноваційної діяльності аналізованого підприємства, необхідно своєчасно формувати та реалізовувати цільові програми, які сприятимуть ефективному стратегічному управлінню доступними економічними ресурсами. Проведення таких програм допоможе на підприємстві впровадити конкурсний відбір, призначити відповідальних виконавців, виявити проблеми розвитку підприємства, сформулювати основні цілі та розробити відповідні заходи для їх досягнення. При цьому, необхідно узгодити програму та обсяги фінансування з чинним законодавством та визначити терміни їх реалізації.

Що стосується інноваційної діяльності в досліджуваному ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ», то основним завданням є використання отриманих науково-технічних результатів для розширення асортименту і покращення якості випущеної продукції, а також вдосконалення технології виготовлення та ефективне впровадження її на ринку. У сучасних умовах, розвиток інноваційної діяльності підприємств супроводжується посиленою конкуренцією, впливами інформації на ринкових учасників, концентрацією капіталу та глобалізацією. Тому необхідно приділити особливу увагу ефективному використанню наявного інноваційного потенціалу, що дозволить підприємству зайняти лідируючі позиції на ринку. Аналізуючи господарську діяльність підприємства, ми можемо виявити та в майбутньому уникнути поширених помилок при плануванні інноваційної діяльності. Основними з них можуть бути:

– відсутність чіткого взаємозв'язку між стратегічними цілями ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» та цілями інноваційних проєктів;

– нестабільна формалізація процесів управління проєктами розвитку (регламенти, методики тощо);

– несформованість ефективної комунікації та інформування персоналу ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» відносно цілей та змісту, глибини перетворень при реалізації проєктів, неготовність співробітників до масштабів;

– невиправдані позитивні показники менеджерів відносно часу та необхідних запасів ресурсів для реалізації відповідних проєктів;

– структура бюджету, що включає одночасне фінансування і поточної діяльності, і інноваційного розвитку в межах статей затрат у ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ», що унеможливлює додаткову пріоритетність інноваційної діяльності відносно поточної або оперативної.

Проведене дослідження свідчить про необхідність удосконалення інноваційної політики ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» та забезпечення реалізації заходів з підвищення рівня фінансового забезпечення інноваційного процесу підприємства. З урахуванням інноваційної стратегії, пропонуємо алгоритм фінансового забезпечення інноваційного процесу в ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» (рис. 3.3).

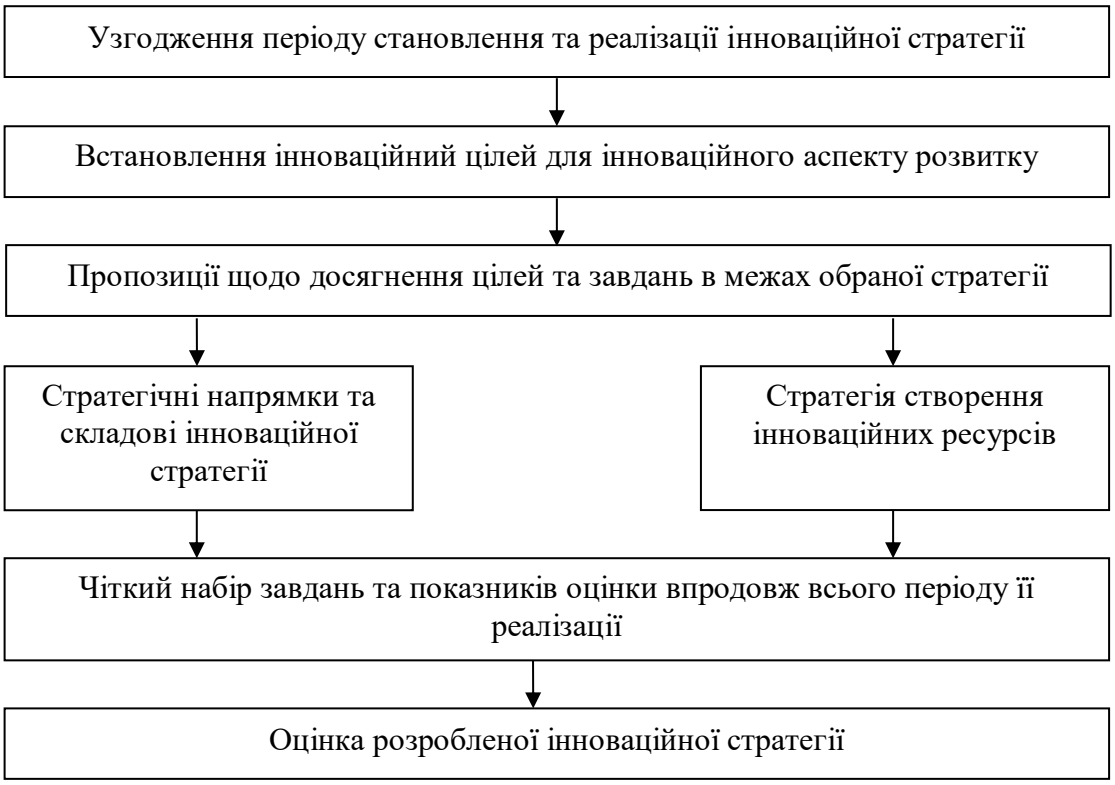

Рис. 3.3. Алгоритм фінансового забезпечення інноваційного процесу в ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ»

Найнеобхіднішим кроком при формуванні системи комплексного підходу до аналізу інновацій, базуючись на уже здійсненому вивченні показників фінансово-господарської діяльності, описаного інструментарію інноваційного аналізу, а також практичного дослідження інноваційної політики і конкретної інноваційної програми для підприємства є формування складової системи інноваційного аналізу на базі інноваційних векторів та інноваційної карти діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ». Також є необхідним використання результатів інноваційного та фінансового аналізу, а також статистики із інноваційних заходів які проводились на підприємстві для формування інноваційної карти, з відповідною структурою, виходячи з рівнів ієрархії інноваційних виробничих процесів досліджуваного підприємства.

Планування механізму удосконалення управління інноваційною діяльністю – це своєрідна система послідовних дій, де реалізуються стратегічні завдання, що покликані сформувати чітке управлінське рішення відносно характеристик

механізму. Модель удосконалення управління інноваційною діяльністю підприємства показано на рис. 3.4.

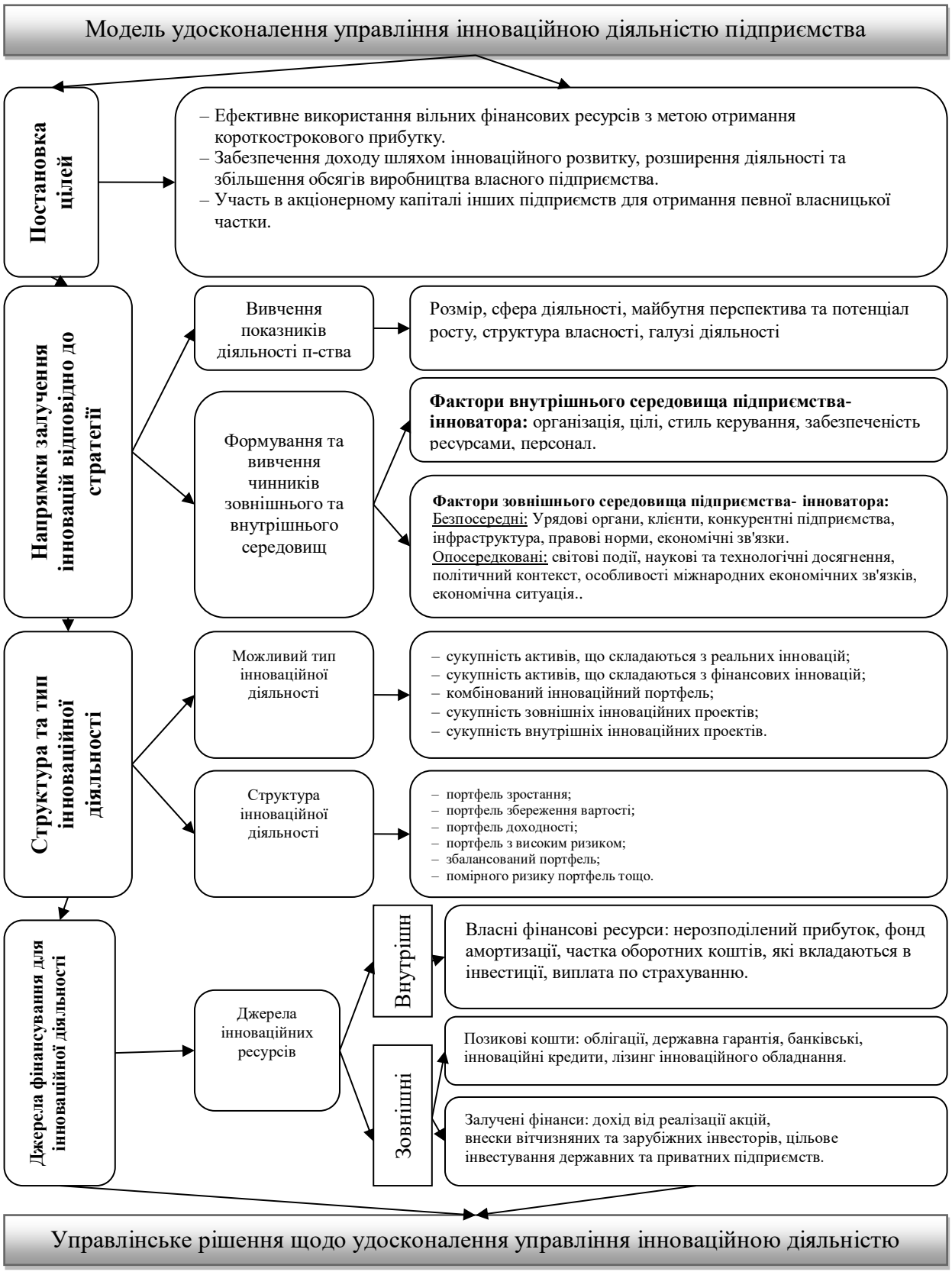

Рис. 3.4. Модель удосконалення управління інноваційною діяльністю підприємства

Для формування інноваційної карти стратегічними напрямками діяльності підприємства ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» позначені наступні цілі:

1. Зростання обсягів виробництва.

2. Удосконалення машин, техніки та обладнання (покупка або нових вузлів та агрегатів обладнання, або власне самого устаткування).

3. Зростання конкурентоздатності низки зернових (не включаючи рис), бобових рослин та певних олійних культур.

4. Підвищення рівня екологічної безпеки (включаючи модернізацію обладнання для підвищення інноваційної активності підприємства).

5. Підвищення фінансової ефективності використовуваних ресурсів підприємства.

Слід відзначити, що управління портфелем інновацій підприємства може бути розглянуто з погляду основних функцій керівництва. Тому, враховуючи ці функції, можна визначити головні етапи цього процесу: формування стратегічних планів, організація та координація виконання, стимулювання персоналу, моніторинг результатів та аналіз, розв'язання проблем і забезпечення зворотного зв'язку для постійного вдосконалення.

Для досягнення успіху в реалізації інноваційної програми ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» до 2025 року, необхідно виконати наступні завдання:

1. Визначення стратегічних цілей підприємства на вказаний період, які відповідають інноваційній програмі.
2. Позиціонування інновацій поетапно, з урахуванням їхньої послідовності та впливу на основні функції діяльності підприємства.
3. Розробка переліку основних інноваційних заходів, які потрібно здійснити для досягнення поставлених цілей.
4. Сформування бюджетів інновацій, враховуючи фінансові потреби і завдання інноваційної програми.
5. Визначення інноваційних векторів програми, тобто основних напрямків розвитку, які визначать її спрямованість і перспективу.

6. Встановлення періодів проведення інноваційного аналізу, що дозволить оцінити результати та внести необхідні корективи.
7. Формування комплексу рекомендацій на основі проведеного аналізу для покращення інноваційної діяльності підприємства.
8. Запропонування інноваційних тригерів для оптимального управління інноваційною карткою, які стимулюватимуть розвиток та впровадження нововведень.

Ці кроки допоможуть підприємству ефективно реалізувати інноваційну програму, досягнути поставлених цілей і забезпечити стійкий розвиток у майбутньому.

У табл. 3.7 наведемо можливі стратегії інноваційного розвитку підприємства.

Таблиця 3.7

Типи інноваційного розвитку для ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ»

Особливості стратегії	Проактивний	Активний	Реактивний	Пасивний
Цілі стратегії	Використання лідируючої технології на ринку	Швидке наслідування	Поетапне впровадження інновацій	Виконання того, що потрібно клієнту
Технологічний інноваційний тип	Радикальні і поступові	Переважно поступові	Тільки поступові	Поступові
Інноваційні витрати	Фундаментальні та прикладні дослідження, нові продукти	Прикладні дослідження продуктів, які є новими для компаній	Зосередження на операціях	Формально без витрат
Ступінь ризиковості	Значні ризики	Посередні ризики	Низькі ризики	Відсутність

Відповідно до представлених видів інноваційного розвитку, проактивний рівень міг би підійти, адже підприємство на даний момент знаходиться в умовах високої невизначеності, але запропонована стратегія включає в себе високу ризикованість, яку не може собі дозволити ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ». Наступний тип є неоптимальним, оскільки ситуація на ринку не є стабільною та передбачуваною, а отже, маємо робити вибір поміж реактивним та пасивним типом інноваційного розвитку.

При цьому, на мою думку, досконалим рішенням має стати використання пасивного типу, який включає в себе впровадження поступових інновацій в залежності від попиту на ринку та потреб клієнтів. Використовуючи цей тип, ми можемо пропонувати замовникам впровадження інноваційних рішень у їх проєктах, що стане складовою частиною системи проєктно-орієнтованого управління на ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ».

Основні завдання системи управління інноваціями на підприємстві включають комплексний підхід: розробка та придбання нової техніки та інноваційних технологій; здійснення маркетингових досліджень і розробок, імплементація інновацій в межах виробничого проєктування; здійснення досліджень і розробок; купівля ПЗ; купівля ліцензій та прав на патенти; проведення навчань та підготовку персоналу.

Крім звичайних проблем, які можуть спричинити невдачу проєкту, існують фактори, що можуть негативно вплинути на успіх інноваційного проекту. Вони включають прогрес у технологіях під час виконання проєкту, зміни в інфраструктурі, що впливають на безпеку та управління даними, а також невідомі залежності між апаратним та програмним забезпеченням, мережевою інфраструктурою та даними. Програмне забезпечення для управління інноваційною діяльністю підвищує ефективність підприємства, надаючи користувачам необхідні функції для моніторингу та відстеження продуктивності.

Один з позитивних аспектів поліпшення управління інноваційною діяльністю полягає в застосуванні спеціального програмного забезпечення, такого як Scrum, що дозволяє якісно керувати виконанням, безпосередньо розробкою та імплементацією проекту, при цьому слідуючи плановому бюджету та часу. Розрахуємо ефективність запропонованого проєкту з впровадження нової системи управління інноваційною діяльністю ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» (табл. 3.8).

Таблиця 3.8

Розрахунок чистої теперішньої вартості проєкту управління інноваційною діяльністю за рахунок використання програмного забезпечення – Scrum

Роки	1	2	3	4	5
Доходи	4310500	4655340	5213981	5422540	5747892
Інвестиції	350000				
Витрати	1665500	1 732 120	1801405	1873461	1 948 399
Дисконтна ставка	30				
Фактичний дисконт	0,78	0,58	0,47	0,36	0,28
Чистий грошовий результат	2646000	2923230	3412577	3549079	3799493
Чистий дисконтований грошовий потік	2034615	1729716	1553289	1242631	1023314
NPV	1684615	3414331	4967620	6210252	7234566

Таким чином, щорічні витрати проекту будуть включати рекламні витрати, оскільки успішність проєкту значно залежить від ефективного просування. Припинення реклами призведе до зниження потенційного прибутку проекту. Крім маркетингових витрат, щорічні витрати також включатимуть заробітну плату фахівців з управління інноваційною діяльністю підприємства та інші витрати. Отже, щорічні витрати становитимуть приблизно 1700-1800 тис. грн. Інновації проекту включають витрати на користування сервісом, що складатимуть 350 тис. грн.

Очікуваний дохід від проєкту буде становити 4500-5500 тис. грн, враховуючи використання ставок, які внесені за допомогою запропонованого методу розрахунку для ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ». Розраховано показник чистої теперішньої вартості проекту після 5 років реалізації, який становитиме 7234,5 тис. грн. Вже у перший рік реалізації проекту він буде позитивним, що свідчить про високу рентабельність та швидку окупність проекту з удосконалення механізму управління інноваційною діяльністю підприємства.

ВИСНОВКИ

У результаті виконання магістерської роботи на тему: «Розвиток інноваційної діяльності агробізнесу України» я прийшов до наступних висновків.

Мною визначено сутність терміну «інноваційна діяльність» саме в агробізнесі. Цей термін означає імплементацію нових методів, технологій, систем підходів до виробництва чи збуту сільськогосподарської продукції. Інноваційна діяльність аграрного бізнесу являє собою сформованість системи заходів для реалізації багато поверхневої стратегії, яка б зазначала підвищення попиту, впровадження нових інноваційних технологій що б в результаті забезпечило підвищення виробничої ефективності, скорочення витрат, значне покращення якості виробленої продукції та ріст її конкурентоспроможності на ринку.

У цій роботі досліджено стратегії розвитку інноваційної діяльності агробізнесу. З погляду того, що інноваційні впровадження реалізують важливі проектуючі елементи, то можна сказати, що агробізнес чітко та якісно може існувати лише в тому випадку, коли інноваційна програма або стратегія матиме на меті удосконалення як внутрішнього, так і зовнішнього середовища. Реалізація всіх цілей поставлених перед підприємством досягається лише тоді, коли колектив є основним управляючим важелем, який проводить якісний аналіз діяльності, розбирає та аналізує показники, формує пріоритетні пропозиції та вносять на колегіальний розгляд.

Також визначено методичні підходи до оцінювання ефективності інноваційної діяльності агробізнесу. Систематизовані показники оцінки рівня ефективності інноваційної діяльності агробізнесу допоможуть визначити доцільність формування та реалізації інноваційних проектів без прив’язки до їх інноваційної, техніко-технологічної, фінансової або регіональної складової на базі таких основних принципів аналізу інноваційних проектів:

- ефективність реальних інноваційних проектів оцінюється в розрізі використання порівняння показників обсягу витрат на інновації та обсягів та часу окупності капіталу інновацій;

- оцінювання необхідного розміру витрат на інновації повинно включати в себе весь набір необхідних інноваційних ресурсів, розгляд проекту триває упродовж усього його життєвого циклу (розрахункового періоду);
- облік чинника часу;
- принцип позитивності та максимального ефекту пов'язаних з реалізацією проекту.

Надано організаційно-економічну характеристику досліджуваного підприємства ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ». Протягом 2020-2022 рр. відбулося значне зростання обсягів чистого доходу від реалізації продукції організації на 12970,2 тис. грн або на 61,92%. Також за 2020-2022 рр. відбулося збільшення собівартості реалізованої продукції на ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» на 13988,5 тис. грн або на 138,11%, що негативно вплинуло на скорочення валового прибутку підприємства на 1018,3 тис. грн або на 9,41%. У 2022 р., порівняно з 2020 р., відбулося зменшення фінансового результату від операційної діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» на 2958 тис. грн або на 27,34%, що вплинуло на скорочення чистого прибутку підприємства на 2615,6 тис. грн або на 25,06%.

Проведено аналіз основних показників розвитку інноваційної діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ». За 2020–2022 рр. відбулося скорочення рентабельності активів на 24,12%, зменшення рентабельності власного капіталу на 24,891%; скорочення показника рентабельності продаж на 28,471%, рентабельності чистих активів на 25,055% та рентабельності оборотних активів на 31,679% – це відбулось через зменшення чистого прибутку аналізованого підприємства.

Здійснено оцінювання ефективності розвитку інноваційної діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» в сфері агробізнесу України. Впродовж 2020-2022 рр. відбулося скорочення показників розвитку інноваційної діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» у фінансовій структурі підприємства. Зокрема, станом на 31.12.2022 р., по відношенню до 2020 р., відбулося скорочення долі внутрішніх витрат на розвиток інноваційної діяльності в сфері агробізнесу України та витрат на придбання технологій у загальних витратах на виробництво склало 1,6%. Показник наукоємності продукції, що виробляється, зменшився на 0,07%. Забезпеченість

інтелектуальною власністю скоротилася на 0,08%. Доля витрат на придбання нематеріальних активів в загальних витратах на дослідження та розробки зменшилася на 1,28%. Доля витрат на підвищення кваліфікації кадрів в загальному обсязі витрат на дослідження та розробки зменшилася на 11,6%.

Обґрунтовано пропозиції щодо удосконалення інноваційної діяльності агробізнесу України. Підвищення конкурентоспроможності підприємств аграрного сектору економіки України, їх своєчасна адаптація до змін конкурентного середовища, формування стійких конкурентних переваг на основі найбільш повної інтеграції альтернатив стратегічного розвитку підприємства із власним інноваційним потенціалом, а також можливими резервами розвитку, максимальна робота ефективність синергії на конкурентному ринку також залежить від темпів технологічних інновацій і дифузії інновацій. Беручи до уваги протиріччя Четвертої промислової революції, можна зробити висновок, що врятувати людство від стагнації може лише колективний розум, здатний зробити відсутність роботи чи скорочення людської зайнятості засобом соціального та особистого розвитку.

Надано рекомендації щодо вдосконалення розвитку інноваційної діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» в сфері агробізнесу України. Успішним інноваціям в досліджуваній організації сприяють такі чинники: існування системи генерації інноваційних ідей, а також їх попередня оцінка та аналіз; політична підтримка керівництва; маркетингове та технологічне ноу-хау; доступ до ресурсів; відповідність стратегії інновацій головній меті організації; технологічна перевага продукту; адаптивність нового продукту вимогам ринку; сприятливе конкурентне середовище.

Оцінено ефективність запропонованих напрямів удосконалення інноваційної діяльності ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ» в сфері агробізнесу України. Однією з позитивних характеристик удосконалення управління інноваційною діяльністю є використання спеціалізованого програмного забезпечення - Scrum. Це дозволяє ефективно керувати процесом розробки, дотримуватися запланованого бюджету та вчасно впроваджувати проект.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України: Прийнята на п’ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996р. К.: Офіційне видавництво Верховної Ради України, 1996. 115 с. Документ 254к/96-ВР, чинний, поточна редакція – Редакція від 01.01.2020, підстава – 27-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text

2. Бюджетний кодекс України із змінами і доповненнями: затверджений Законом України № 2456-VI від 08.07.2010 р. Документ 2456-VI, чинний, поточна редакція – Редакція від 01.05.2022, підстава – 2042-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text

3. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст. 144. Документ 436-IV, чинний, поточна редакція – Редакція від 12.01.2022, підстава – 1962-IX . URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text

4. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI.. Документ 2755-VI, чинний, поточна редакція – Редакція від 07.05.2022, підстава – 2214-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text

5. Про Стратегію сталого розвитку «Україна–2030»: Указ Президента України. Документ 722/2019, чинний, поточна редакція – Прийняття від 30.09.2019. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019

6. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України»: Указ Президента України. Документ 392/2020, чинний, поточна редакція – Прийняття від 14.09.2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text

7. Про Концепцію боротьби з тероризмом: Указ Президента України. Документ 53/2019, чинний, поточна редакція – Прийняття від 05.03.2019. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/53/2019#Text

8. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року «Про Стратегію воєнної безпеки України»: Указ Президента України.

Документ 121/2021, чинний, поточна редакція – Прийняття від 25.03.2021. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/121/2021#Text.

9. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, N 47, ст. 646. Документ 1560-XII, чинний, поточна редакція – Редакція від 10.12.2021, підстава – 1881-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text

10. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.96 р. Документ 93/96-ВР, чинний, поточна редакція – Редакція від 22.03.2022, підстава – 2139-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-вр#Text

11. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 № 40-IV. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, N 36, ст. 266. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/40-15

12. Альошин С. Ю. Науково-методичні підходи до оцінки стану інноваційного розвитку підприємства. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2014. № 46. С. 303–309.

13. Бакуменко В. Д. Парадигма інноваційного розвитку суспільства: сучасні концепції реформування публічного управління. Ефективність держ. упр. 2015. Вип. 43. С. 21-28.

14. Безус А. М. Фактори впливу на формування та реалізацію інноваційної стратегії підприємства. Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія: Економіка. 2014. Вип. 1. С. 61–69.

15. Богашко О. Л. Економічний зміст поняття «інновація» у науці, техніці, технологіях та організаціях. Науковий вісник Херсонського державного університету. Херсон. 2013. Вип. № 4. С. 11-15.

16. Бойко О. В. Інвестиційна підтримка інноваційної діяльності підприємства. Економічні науки. Серія «Економіка та менеджмент»: Збірник наукових праць. Луцький національний технічний університет. 2014. № 11 (42). С. 27-34.

17. Бондарчук Н., Васільєва Л., Міньковська А. Стратегічне управління інноваційним розвитком аграрного підприємства для забезпечення його фінансово-економічної безпеки. Підприємництво та інновації, 2022. № 23. С. 37-41.

18. Бондаренко С. А. Сучасні принципи формування механізму інноваційного розвитку підприємства. Вісник соціально-економічних досліджень. 2015. № 1. Вип. 56. С. 129–136.

19. Бутенко А. І., Дискіна А. А. Ключові аспекти інвестиційного забезпечення підприємства. Економіка : реалії часу. 2013. № 1 (6). С. 101-106.

20. Васильченко Н. Г. Маркетингові дослідження ринку освітніх послуг в регіоні. Маркетинг. 2013. № 1. С. 21-27.

21. Вітренко-Хрустальова Т. М. Особливості та напрями державного регулювання інноваційного розвитку економіки в різних країнах. URL: http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2012-2/doc/5/01.pdf

22. Власенко Т. Тренди інноваційного розвитку АПК держави. Вісник Хмельницького національного університету 2022, № 5, Том 1. С. 53-57.

23. Володін С. А. Модель інноваційного розвитку аграрної науки на прикладі системи НААН України. Інноваційна економіка, 2014. № 3 (52). С. 5–24.

24. Голіонко Н. Г. Проблеми і перспективи розвитку електронного бізнесу на вітчизняних підприємствах. Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. 2014. Вип. 1 (2). С. 335–339.

25.Горяча О. Л. Інвестиційне забезпечення інноваційної діяльності машинобудівних підприємств. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. 2015. № 1. С. 66-70.

26. Гуляєва Н. М. Сутнісні ознаки інвестиційної привабливості підприємства: факторна природа формування. Вісник Запорізького національного університету. 2014. № 1 (13). С. 22−28.

27. Гунько В. І. Фактори та показники формування інвестиційної привабливості підприємств. Фінансовий простір. 2015. № 1 (9). С. 85−88.

28. Гурочкіна В. В. Інноваційний потенціал підприємства: сутність та система захисту. ЕКОНОМІКА: реалії часу. 2015. № 5 (21). С. 51-57.

29. Дідченко О. І. Сутність та класифікація інновацій Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії; ред. А. М. Ткаченко. Запоріжжя, 2013. Вип. № 4 . С. 48-58.

30. Дудукало Г. О. Аналіз методів оцінювання ефективності управління діяльністю підприємства. URL: http: www.economy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=1031

31. Єгоров І. Гармонізація системи показників науково-технічного та інноваційного розвитку України із стандартами ОЕСР. Проблеми науки. 2014. № 11–12. С. 3–7.

32. Завадяк Р. І. Теоретичні основи функціонування та види бізнес-інкубаторів в Україні. Науковий вісник Ужгородського університету. Сер. «Економіка», 2014. Випуск 2 (43). С. 78–81.

33. Заєць О.О. Джерела інформаційного забезпечення інноваційної діяльності підприємства. Управління розвитком, 2014. № 2 (165). С. 115–188.

34. Захарченко В. І. Інноваційний менеджмент: теорія і практика в умовах трансформації економіки. навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 448 с.

35. Захарченко В. І., Корсікова Н. М., Меркулов М. М. Управління в управлінських інноваціях: теорія і практика в умовах трансформації економіки: Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2014. 448 с.

36. Комарницька Н. М. Методи прийняття регулюючих рішень суб’єктами управління інноваційною діяльністю підприємства. Економіка та держава. № 4. Квітень. 2016. С. 15-20.

37. Комарницька Н. М. Методи розвитку системи управління інноваційною діяльністю підприємства. Соціо-еколого-економічний розвиток агропродовольчої сфери України в сучасних умовах: проблеми та шляхи їх розв’язання: монографія; за ред. О. І. Павлова. Одеса: Астропринт, 2015. С. 439–446.

38. Корнієнко Г. С. Аграрні інновації як чинник становлення національного агробізнесу. Право та інновації. 2020. № 3 (31). С. 18-23.

39. Корнух О. В. Стартап як прогресивна форма інноваційного підприємництва. Інвестиції: практика та досвід. 2014. № 23. С. 26–30.

40. Кравченко М.В. Механізми впровадження інноваційних технологій у виробництво аграрного сектору. Домашня сторінка. 2020. № 7-8. С. 158-164.

41. Крикуненко Д. О. Проблеми впровадження інновацій на підприємствах. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Mimi/2011_4_1/1_5.pdf

42. Лаврук В. В. Механізм управління інноваційною діяльністю аграрних підприємств. Університетські наукові записки, 2011. № 4. С. 463–468.

43. Лепейко Т. І. Управління інноваційними процесами на промислових підприємствах: методологія та практика : монографія. Х. : ХНЕУ, 2013. 21 с.

44. Лимич Ю. В. Організаційно-економічний механізм використання інноваційно-інвестиційного потенціалу сталого розвитку. Менеджер. 2014. № 1 (67). С. 201-208.

45. Лисак В. Ю., Олійник О. С. Оцінка ефективності інноваційної діяльності підприємства: методичні підходи. Східна Європа: бізнес та управління. 2017. Випуск 1 (06). С. 51-55.

46. Макаренко С. Особливості інноваційного розвитку промислових підприємств в умовах діджиталізації. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка. 2020. № 3. С. 86-94.

47. Маслак О. І. Система оцінки показників інноваційного потенціалу промислового підприємства. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». URL: http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=298

48. Махортов Ю., Набієва Д. Використання сучасних інноваційних технологій підприємствами АПК. Економіка та суспільство. 2020. № 22. URL: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2020-22-26

49. Микитюк П. П. Сутність та зміст аналізу інноваційної діяльності підприємств: науково-технічних аспект. Інноваційна економіка. 2012. № 5. С. 165-169.

50. Мельник І. Л.. Інноваційні зміни на ринку круїзного туризму. Бізнес Інформ. 2014. № 12. С. 313-319.

51. Немченко В. В. Ризики інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства. Економіка харчової промисловості. 2015. Т. 7, № 4. С. 73-77.

52. Овсянюк-Бердадіна О. Ф. Інноваційний розвиток вітчизняних підприємств: реалії та інструменти забезпечення. Економічний аналіз: зб. наук.

праць. Тернопільський національний економічний університет; редкол.: В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2015. Том 19. № 2. С. 117-121.

53. Осецький В. Л. Інноваційна індустріалізація в агропромисловому комплексі України. Економіка АПК. 2020. № 4. С. 54

54. Пересунько З. М. Теоретичні аспекти розвитку інноваційної теорії. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». 2013. № 7. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2192

55. Петрович Й., Новаківський І. Методологічне та інвестиційне забезпечення розвитку інноваційного потенціалу промислових підприємств. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Проблеми економіки та управління». 2022. № 1 (9). С. 106-118.

56. Попов С. А. Державно-управлінські нововведення: обґрунтування поняття та предметного поля. Державне будівництво. 2013. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2013_1_12

57. Прокопишин Л. М. Інноваційна діяльність агробізнесу та особливості їх використання на підприємствах в сучасних умовах господарювання. 2014. № 8. С. 628–633.

58. Прокопишин Л. П. Управлінські інновації та особливості їх використання на машинобудівних підприємствах в сучасних умовах. Вісник Національного університету. 2015. № 628. С. 628-633.

59. Прохорова В. В. Формування системи управлінських інновацій на промислових підприємствах на основі синергетичного підходу : монографія. Х.: НТМТ, 2013. 264 с.

60. Радинський С. Класифікація інноваційних стратегій підприємства. Соціально-економічні проблеми і держава. 2013. Вип. 2(9). С. 277-285.

61. Савицький Е. Е. Розвиток інноваційних процесів у вітчизняних аграрних підприємствах. Економіка АПК . 2013. № 4. С. 77–82.

62. Секерин В. Д. Науково-технічна інформація як фактор розвитку суспільства. 2013. № 1 (15). Т. 5. С. 136-141.

63. Селіванова Н. М. Управління розвитком інноваційно-активного підприємства на засадах контролінгу: нові реалії та завдання: монографія. Одеса: вид-во «ВМВ», 2014. 181 с.

64. Сидорчук І. П. Сутність, структура та особливості оцінювання інноваційного потенціалу підприємства. Науковий журнал «Економіка і регіон» Полт. НТУ. 2014. № 2. Вип. 45. С. 97–101.

65. Сидорчук І. П. Основні аспекти формування стратегії інноваційного розвитку підприємства в контексті інтенсифікації інноваційних процесів. Інноваційна стратегія і тактика фінансово-економічного розвитку суб'єктів національного господарства : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Чернівці, 19–20 грудня 2014 року). Чернівці : Видавничий дім «Гельветика», 2014. Ч. 2. С. 69–71.

66. Скрипник В. В.Інноваційний розвиток аграрних підприємств України: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку. Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут». 2021. № 20. С. 19-24.

67. Суховей-Хам Ю. О. Теоретичні підходи до трактування поняття інновацій у сучасній науковій літературі. Наукові праці МАУП, 2012, вип. 4 (35), С. 156–160.

68. Тверезовська Н.Т., Шарата Н.Г. Роль інновацій у розбудові вищих навчальних закладів. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pedalm/texts/2012_14/018.pdf

69. Ткаченко М. О. Процес управління процесами інноваційного розвитку промислового підприємства. Дослідження та оптимізація економічних процесів: кол. монографія. За ред. О. В. Манойленко, В. О. Матросової. Х.: Цифрова друкарня № 1. 2012. 485 с.

70. Ткаченко М. О. Підходи до класифікації інноваційних процесів промислового підприємства. БІЗНЕС ІНФОРМ. 2014. № 6. С. 79–83.

71. Федорчак О. В. Інновації в державному управлінні: регіональний аспект: монографія. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2013. 194 с.

72. Харів П. С. Інноваційна діяльність підприємства та економічна оцінка інноваційних процесів. Тернопіль: «Економічна думка», 2013. 326 с.

73. Хахула Б. В. Інновації, як чинник прискорення науково-технічного прогресу в аграрному секторі України. Агросвіт. 2022. № 9-10. С. 79–85.

74. Хомік В.В. Теоретичні дослідження інноваційної активності регіону. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/en_re/2010_7_5/26.pdf

75. Хомош Ю. С. Значення інформаційного забезпечення в управлінні інноваційною діяльністю підприємств. Науковий вісник НЛТУ України, 2012. Вип. 22.13. С. 322–328.

76. Чернявська І. М. Концептуальний підхід до аналізу активності організаційно-управлінських новацій підприємства. Український журнал прикладної економіки. 2016. Том 1. № 2. С. 124–131.

77. Чорна М. В. Оцінка ефективності інноваційної діяльності підприємств: монографія. Харків: ХДУХТ, 2012. 210 с.

78. Шайдюк І. Є. Проблеми та перспективи розвитку інноваційної діяльності малих підприємств в Україні. Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму, 2010. № 1 (3). Том 2. С. 357–362.

79. Шацька З. Я. Інноваційна діяльність агробізнесу в системі підприємства. Актуальні проблеми економіки. 2012. № 1. С. 176–182.

80. Шебаніна О. В., Кормишкін Ю. А. Сучасна парадигма інноваційного розвитку аграрного підприємництва. Вісник аграрної науки Причорномор’я. 2019. Вип. 3. С. 4-10.

81. Шипуліна Ю. С. Механізм управління потенціалом інноваційного розвитку промислових підприємств: монографія. За ред. д-ра екон. наук, доц. Ю. С. Шипуліної. Суми : ТОВ ДД Папірус, 2012. 458 с.

82. Уніят Л. М. Організаційно-економічні засади інноваційного розвитку підприємств агропромислового бізнесу в конкурентному середовищі: моногр. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 586 с.

83. Ureña-Espaillat, H. J., Briones-Peñalver, A. J., Bernal-Conesa, J. A., & Cordoba-Pachon, J. R.(2022). Knowledge and innovation management inagribusiness: A study in the Dominican Republic. BusinessStrategy and the Environment,1–14.

84. Офіційний сайт ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ». URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/41084113/

ДОДАТКИ

Додаток А

Підходи авторів щодо визначення сутності поняття «інноваційна діяльність агробізнесу»

№	Автор, назва, видавник, місто видання, рік видання, загальна кількість сторінок	Короткий зміст відібраного матеріалу, який використовуватиметься в роботі
1	2	3
1.	Корнієнко Г. С. Аграрні інновації як чинник становлення національного агробізнесу. Право та інновації. 2020. № 3 (31). С. 18-23..	Статтю присвячено визначенню характеристик аграрних інновацій. Встановлено поняття та види аграрних інноваційних правовідносин, надано характеристики аграрних інновацій. Доведено, що аграрні інновації є результатом реалізації об'єкта інтелектуальної власності (винаходів, корисних моделей, нових сортів рослин) у сфері агробізнесу, який спрямовано на отримання економічного, соціального, екологічного ефекту.
2.	Хахула Б. В. Інновації, як чинник прискорення науково-технічного прогресу в аграрному секторі України. Агросвіт. 2022. № 9-10. С. 79–85.	Успішний розвиток інноваційних процесів у стадії поширення інновацій значною мірою залежить від інформаційної забезпеченості галузі. Відповідальність за це мають взяти на себе органи управління сільськогосподарським виробництвом та наукові організації – творці інновацій. Вони прямо і безпосередньо зацікавлені в оперативному інформуванні товаровиробників про створені та створювані інновації.
3.	Власенко Т. Тренди інноваційного розвитку АПК держави. Вісник Хмельницького національного університету 2022, № 5, Том 1. С. 53-57.	Забезпечення конкурентоспроможності підприємств агропромислового комплексу (АПК) та підвищення якості виробленої продукції багато в чому визначається фінансовим забезпеченням галузі, передовими технологіями та високопродуктивним обладнанням, рівнем підготовки персоналу до їх використання та оптимізацією управління. В умовах глобалізації економіки та формування постіндустріального суспільства, конкуренції, що посилюється на ринку сільськогосподарської продукції, підвищується значимість інноваційної діяльності в галузі.
4.	Осецький В. Л. Інноваційна індустріалізація в агропромисловому комплексі України. Економіка АПК. 2020. № 4. С. 54	Досліджено сучасний стан і тенденції розвитку агропромислового комплексу. Визначено основні агроінновації та проаналізовано їх використання. Розглянуто інновації для агропромислового комплексу, розроблені українськими дослідниками. Оцінено позицію України в Глобальному рейтингу інновацій. Проаналізовано позиції агропромислових підприємств у рейтингу інноваційності українських компаній.
5.	Шебаніна О. В., Кормишкін Ю. А. Сучасна парадигма інноваційного розвитку аграрного підприємництва. Вісник аграрної науки Причорномор'я. 2019. Вип. 3. С. 4-10.	У статті досліджено сучасні підходи до інноваційного розвитку аграрного підприємництва. Встановлено, що творчо-новаторська функція є визначальною функцією аграрного підприємництва, яка передбачає забезпечення реалізації нових ідей, здійснення науково-технічних розробок і проєктів, впровадження нових технологій, використання маркетингових прийомів для завоювання ринків. Обгрунтовано, що на сьогодні аграрний сектор і ІТ-галузь в Україні мають значний потенціал та визначено вісім ключових напрямів ІТ-інновацій для агробізнесу. Доведено, що подальший розвиток аграрної освіти слід спрямувати за вектором самоорганізації закладів вищої освіти у заклади інноваційного типу, діяльність яких орієнтуватиметься на розвиток освіти і науки як визначального ресурсу нової економіки, побудованої на знаннях.
6.	Бондарчук Н., Васільєва Л., Міньковська А. Стратегічне управління інноваційним розвитком аграрного підприємства для забезпечення його фінансово-економічної безпеки. Підприємництво та інновації, 2022. № 23. С. 37-41.	Стаття присвячена дослідженню ролі інноваційного розвитку у системі фінансово-економічної безпеки аграрного підприємства. Констатовано, що в умовах активізації інноваційної діяльності підприємств, постає питання про вибір найефективніших інструментів управління діяльністю підприємством, в т.ч. інноваційною. Це дозволить підвищити рівень конкурентоспроможності підприємства, оперативно визначати його внутрішні можливості інноваційної діяльності та виявляти приховані резерви розвитку.
7.	Скрипник В. В.Інноваційний розвиток аграрних підприємств України: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку. Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут». 2021. № 20. С. 19-24.	Стаття присвячена дослідженню інноваційного розвитку аграрних підприємств, зокрема проаналізовано сучасний стан розвитку аграрних підприємств на інноваційних засадах, визначено коло певних проблем що стримують впро-вадження інновацій в агропромислову сферу та розроблені науково обгрунтовані заходи спрямовані на покращення стану інноваційного розвитку аграрних підприємств. Методологічною основою дослідження є синтез результатів фундаментальних і прикладних досліджень вітчизняних та зарубіжних вчених з проблем інноваційного розвитку підприємництва агропродовольчої сфери та формування напрямів його покращення. У дослідженні застосовано методи теоретичного й емпіричного дослідження. Передбачається подальше дослідження інноваційного розвитку підпри-ємств в агропромисловій сфері в контексті українських реалій, з урахуванням інтеграційних та глобалізаційних умов.
8.	Уніят Л. М. Організаційно-економічні засади інноваційного розвитку підприємств агропромислового бізнесу в конкурентному	У монографії розглянуто організаційно-економічні засади інноваційного розвитку агропромислового бізнесу в підприємствах конкурентного середовища; виявлено низький рівень використання інноваційних процесів у сільськогосподарських підприємствах; встановлено, що

	середовищі: моногр. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 586 с.	основою використання інновацій та інноваційних ресурсозберігаючих технологій є вкладення капіталу.
9.	Петрович Й., Новаківський І. Методологічне та інвестиційне забезпечення розвитку інноваційного потенціалу промислових підприємств. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Проблеми економіки та управління». 2022. № 1 (9). С. 106-118.	В статті висвітлено проблеми розвитку інноваційного потенціалу промислових підприємств як теоретичного так і практичного спрямування. Основну увагу зосереджено на розумінні сутності і змістовому наповненні поняття «інноваційний потенціал промислового підприємства». Розроблено стратегічну карту розвитку інноваційного потенціалу промислових підприємств з метою зорієнтувати їх менеджмент на розробку і реалізацію стратегічних, тактичних і оперативних програм і проєктів та відповідних заходів, які спрямовані на модернізацію діючих виробництв. Обґрунтування запропонованої стратегії розвитку інноваційного потенціалу підкріплено результатами приведеного ретроспективного аналізу ряду статистичних даних щодо організування інноваційної діяльності в Україні за період 2000-2020 роки. Зроблено висновок, що вибір вірної стратегії інноваційного розвитку промисловості України стане рушійною силою прискореного розвитку національного господарства в умовах прискореного науково-технічного прогресу.
10.	Махортов Ю., Набієва Д. Використання сучасних інноваційних технологій підприємствами АПК. Економіка та суспільство. 2020. № 22. URL: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2020-22-26	Стаття присвячена розкриттю теоретичних підходів до сутності інноваційної діяльності підприємства, детально обґрунтовано завдання управління інноваціями та оцінені особливості його здійснення в агропромисловому виробництві. Також в роботі досліджено варіанти використання досягнень науки і науково-технічного прогресу на підприємствах АПК та зосереджено увагу на впровадженні інновацій в тваринництві, зокрема запропоновано шляхи удосконалення управління інноваційними процесами в підприємствах, які працюють в цій сфері.
11.	Макаренко С. Особливості інноваційного розвитку промислових підприємств в умовах діджиталізації. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка. 2020. № 3. С. 86-94.	У статті проведено аналіз та здійснено визначення ефективних напрямів співпраці органів державної влади, місцевого самоврядування та промислових підприємств для активізації інноваційної діяльності. Обґрунтовано, що одним із найважливіших факторів підвищення ефективності господарської діяльності й максимізації вірогідності залучення інвестицій є забезпечення економічного і раціонального використання виробничих ресурсів шляхом перманентного впровадження інноваційних технологій, нових проєктних, конструкторських і технологічних рішень. Виявлено, що в умовах зростання загального обсягу видатків на проведення превентивних дій щодо унеможливлення розповсюдження респіраторної хвороби COVID–19, для втримання наявних позицій на ринку кінцевої продукції та зростання рівня конкурентоспроможності підприємства взагалі необхідно активізувати співпрацю органів влади й бізнесу в частині надання додаткових податкових преференцій під час закупівлі спеціалізованого інноваційного обладнання.
12.	Кравченко М.В. Механізми впровадження інноваційних технологій у виробництво аграрного сектору. Домашня сторінка. 2020. № 7-8. С. 158-164.	Формування інноваційної моделі економічного розвитку аграрного сектору є системним питанням у вирішенні якого аграрна наука повинна відігравати важливу роль як розробник інновацій, так і як локомотив інноваційного процесу в галузі.
13.	Дисертація Дзюбенка Олександра Миколайовича на тему: «Інвестиційно-інноваційне забезпечення розвитку лісового сектору України» за спеціальністю 08.00.06 – економіка природокористування та охорони навколишнього середовища	Дисертаційна робота присвячена обгрунтуванню і розробці теоретико-методологічних положень та науково-практичних рекомендацій щодо обгрунтування інвестиційно-інноваційного забезпечення розвитку лісового сектору України. У лісовому секторі національної економіки в останні роки посилилися процеси підвищення рівня спрацьованості основних засобів лісогосподарського та деревообробного виробництва, що негативним чином впливає на рівень ефективності виробничо-господарської діяльності та конкурентоспроможність продукції, робіт та послуг лісового господарства, а також продуктів переробки деревини.
14.	Ureña-Espaillat, H. J., Briones-Peñalver, A. J., Bernal-Conesa, J. A., & Cordoba-Pachon, J. R.(2022). Knowledge and innovation management inagribusiness: A study in the Dominican Republic. BusinessStrategy and the Environment,1–14.	На сьогоднішній день і в усьому світі більшість бізнес-діяльності в секторах агробізнесу зосереджено на підвищенні ефективності виробництва на шкоду впливу цієї діяльності на навколишнє середовище, незважаючи на тісний зв'язок між агробізнесом і природними ресурсами. У цьому документі стверджується, що управління знаннями та інноваціями (KIM) може відігравати ключову роль у сприянні та управлінні креативністю в секторі агробізнесу. Щоб перевірити це припущення, запропоновано емпіричну модель, що пов'язує KIM з креативністю співробітників, відповідальними екологічними інноваціями та продуктивністю в агробізнес-секторі Домініканської Республіки та перевірено на даних 110 агробізнес-компаній. Ми виявили, що потрібне посилення взаємозв'язків між вищезазначеними конструктами з метою переосмислення значення діяльності фірми у світлі обставин, що виникають (постпандемічні) для агробізнесу. Статистичний аналіз дає важливі наслідки та рекомендації щодо практики, управління та розробки політики в цих сферах у цій країні та в інших країнах

Додаток Б

Додаток 2
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку
25 "Спрощена фінансова звітність" (пункт 4 розділу I)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Фінансова звітність мікропідприємства

		Коди		
Підприємство	Дата(рік,місяць,число)	2021	01	01
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ПЛІШИВЕЦЬКЕ"	за ЄДРПОУ	41084113		
Територія ПОЛТАВСЬКА	за КОАТУУ	5320481400		
Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240		
Вид економічної діяльності Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	за КВЕД	01.11		

Середня кількість працівників, осіб 7

Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком

Адреса, телефон вулиця СОБОРНА, буд. 41, с. ПЛІШИВЕЦЬ, ГАДЯЦЬКИЙ РАЙОН, ПОЛТАВСЬКА обл., 37323 0986285704

1. Баланс на **Форма № 1-мс** Код за ДКУД 1801006

на 31 грудня 2020 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Основні засоби :	1010	4 880,3	9 162,9
первісна вартість	1011	5 886,8	11 523,7
знос	1012	(1 006,5)	(2 360,8)
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	**1095**	4 880,3	9 162,9
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	14 757,7	19 952,5
Поточна дебіторська заборгованість	1155	4 817,4	4 913,9
Гроші та їх еквіваленти	1165	999,0	525,3
Інші оборотні активи	1190	29,2	8,5
Усього за розділом II	**1195**	20 603,3	25 400,2
Баланс	**1300**	25 483,6	34 563,1

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Капітал	1400	2,0	2,0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	23 560,7	33 997,5
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	**1495**	23 562,7	33 999,5
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
товари, роботи, послуги	1615	1 139,2	3,3
розрахунками з бюджетом	1620	750,4	78,7
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	31,3	481,6
Усього за розділом III	**1695**	1 920,9	563,6
Баланс	**1900**	25 483,6	34 563,1

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2020

Форма № 2-мс
Код за ДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	20 947,9	28 333,7
Інші доходи	2160	495,8	21,4
Разом доходи (2000 +2160)	**2280**	21 443,7	28 355,1
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(10 128,5)	(9 775,3)
Інші витрати	2165	(878,4)	(2 418,7)
Разом витрати (2050 +2165)	**2285**	11 006,9	12 194,0
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	10 436,8	16 161,1
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Витрати (доходи), які зменшують (збільшують) фінансовий результат після оподаткування	2310	-	-
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300 – (+) 2310)	**2350**	10 436,8	16 161,1

ЕП БОНДАРЕНКО ОЛЕКСАНДР ДАНИЛОВИЧ

Керівник _____ БОНДАРЕНКО ОЛЕКСАНДР ДАНИЛОВИЧ
(підпис) (ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер _____ _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Електронний підпис • ЕП • Електронний підпис • ЕП • Електронний підпис • ЕП

Додаток В

Додаток 2
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку
25 "Спрощена фінансова звітність" (пункт 4 розділу I)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Фінансова звітність мікропідприємства

		Коди		
Підприємство	Дата(рік,місяць,число)	2022	01	01
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ПЛІШИВЕЦЬКЕ"	за ЄДРПОУ	41084113		
Територія ПОЛТАВСЬКА	за КАТОТТГ [1]	UA5306005016008182 6		
Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240		
Вид економічної діяльності Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	за КВЕД	01.11		

Середня кількість працівників, осіб 9
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком
Адреса, телефон вулиця СОБОРНА, буд. 41, с. ПЛІШИВЕЦЬ, ГАДЯЦЬКИЙ РАЙОН, ПОЛТАВСЬКА обл., 37323 0986285704

1. Баланс на **Форма № 1-мс** Код за ДКУД 1801006

на 31 грудня 2021 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Основні засоби :	1010	9 162,9	18 727,4
первісна вартість	1011	11 523,7	23 559,1
знос	1012	(2 360,8)	(4 831,7)
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	**1095**	9 162,9	18 727,4
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	19 952,5	33 841,2
Поточна дебіторська заборгованість	1155	4 913,9	12 782,7
Гроші та їх еквіваленти	1165	525,3	810,5
Інші оборотні активи	1190	8,5	79,4
Усього за розділом II	**1195**	25 400,2	47 513,8
Баланс	**1300**	34 563,1	66 241,2

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Капітал	1400	2,0	2,0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	33 997,5	64 862,0
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	**1495**	33 999,5	64 864,0
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
товари, роботи, послуги	1615	3,3	17,9
розрахунками з бюджетом	1620	78,7	80,2
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	481,6	1 279,1
Усього за розділом III	**1695**	563,6	1 377,2
Баланс	**1900**	34 563,1	66 241,2

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2021

Форма № 2-мс
Код за ДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	46 325,2	20 947,9
Інші доходи	2160	376,1	495,8
Разом доходи (2000 +2160)	**2280**	46 701,3	21 443,7
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(15 223,8)	(10 128,5)
Інші витрати	2165	(613,0)	(878,4)
Разом витрати (2050 +2165)	**2285**	(15 836,8)	(11 006,9)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	30 864,5	10 436,8
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Витрати (доходи), які зменшують (збільшують) фінансовий результат після оподаткування	2310	-	-
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300 – (+) 2310)	**2350**	30 864,5	10 436,8

ЕП БОНДАРЕНКО ОЛЕКСАНДР ДАНИЛОВИЧ

Керівник _____ (підпис) БОНДАРЕНКО ОЛЕКСАНДР ДАНИЛОВИЧ (ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер _____ (підпис) БОНДАРЕНКО ОЛЕКСАНДР ДАНИЛОВИЧ (ініціали, прізвище)

Електронний підпис · ЕП · Електронний підпис · ЕП

[1] Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

Додаток Д

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова звітність"
(пункт 4 розділу I)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Фінансова звітність малого підприємства

		Коди		
Підприємство	Дата(рік,місяць,число)	2023	01	01
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ПЛІШИВЕЦЬКЕ"	за ЄДРПОУ	41084113		
Територія ПОЛТАВСЬКА	за КАТОТТГ [1]	UA53060050160081826		
Організаційно-правова форма господарювання ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ	за КОПФГ	240		
Вид економічної діяльності Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	за КВЕД	01.11		
Середня кількість працівників, осіб 11				
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком				
Адреса, телефон вулиця СОБОРНА, буд. 41, с. ПЛІШИВЕЦЬ, ГАДЯЦЬКИЙ РАЙОН, ПОЛТАВСЬКА обл., 37323		0986285704		

1.Баланс на 31 грудня 2022 р.

Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	7,0	4,5
Первісна вартість	1001	14,0	14,0
Накопичена амортизація	1002	(7,0)	(9,5)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	13,8	2 207,0
Основні засоби :	1010	18 706,6	23 608,1
первісна вартість	1011	23 531,3	33 442,7
знос	1012	(4 824,7)	(9 834,6)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	**1095**	18 727,4	25 819,6
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	33 841,2	39 559,5
у тому числі готова продукція	1103	24 676,3	34 008,2
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	130,5	4 755,7
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	2 532,0	1 681,2
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	10 120,2	3 275,7
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	810,5	5 408,3
Витрати майбутніх періодів	1170	12,4	65,5
Інші оборотні активи	1190	67,0	179,1
Усього за розділом II	**1195**	47 513,8	54 925,0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**	-	-
Баланс	**1300**	66 241,2	80 744,6

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	2,0	2,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	64 862,0	72 683,2
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	**1495**	64 864,0	72 685,2
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	-	2 017,8
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	5 000,0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	17,9	14,0
розрахунками з бюджетом	1620	80,2	17,0
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	1 279,1	1 010,6
Усього за розділом III	**1695**	1 377,2	6 041,6
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	**1700**	-	-
Баланс	**1900**	66 241,2	80 744,6

2. Звіт про фінансові результати

за Рік 2022 р.

Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	33 918,1	46 325,2
Інші операційні доходи	2120	548,4	376,1
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	34 466,5	46 701,3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(24 117,0)	(15 223,8)
Інші операційні витрати	2180	(1 939,7)	(613,0)
Інші витрати	2270	(588,6)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	**2285**	(26 645,3)	(15 836,8)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	7 821,2	30 864,5
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	**2350**	7 821,2	30 864,5

ЕП БОНДАРЕНКО ОЛЕКСАНДР ДАНИЛОВИЧ

Керівник _____ БОНДАРЕНКО ОЛЕКСАНДР ДАНИЛОВИЧ
(підпис) (ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер _____ БОНДАРЕНКО ОЛЕКСАНДР ДАНИЛОВИЧ
(підпис) (ініціали, прізвище)

Електронний підпис ЕП

[1] Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

Додаток Ж

Таблиця Ж.1

Елементи механізму управління інноваційною діяльністю ТОВ «ПЛІШИВЕЦЬКЕ»

Цілі	**Завдання**	**Методи управління**			
		Оперативне управління	**Стратегічне управління**	**Управління за результатами**	**Проєктне управління**
		Інструменти управління			
Економічні	збільшення ринкової частки за рахунок інноваційної продукції; експорт інновацій	Доходи, витрати	Abc-аналіз, Xyz-аналіз	BSC	Показники ефективності проєкту
Виробничі	збільшення обсягів виробництва інноваційної продукції; забезпечення якості інноваційної продукції	Плани- графіки	Інноваційна стратегія	Показники інноваційного розвитку	Техніко-економічне обґрунтування проєкту
Технологічні	впровадження / освоєння нового обладнання та технологій				
Кадрові	удосконалення кадрового забезпечення реалізації інноваційних проєктів	Оцінка продуктивності праці	Кадрова стратегія	KPI	Система мотивації співробітників
Інвестиційні	забезпечення інноваційної спрямованості інвестиційних програм	-	Інвестиційна стратегія	Інвестиційний бюджет	Інвестиційний план проєкту
Фінансові	збільшення вартості підприємства за рахунок інноваційного фактору	Бюджет витрат	Фінансова стратегія	Фінансові показники	IPO
Інформаційні	удосконалення інформаційного забезпечення інноваційної політики підприємства	Оперативна інформація про внутрішнє та зовнішнє середовище	SWOT-аналіз, PEST-аналіз	Система моніторингу	Опис процесів
Маркетингові	зростання іміджу підприємства / продукту, як інноваційного	Показники збуту	Маркетингова стратегія	Маркетингови й бюджет	PR-компанія
Управлінська	підвищення ефективності управління інноваційною діяльністю	Робочі наради	Місія та цілі підприємства, Стратегія розвитку підприємства	Організаційна структура	Зміни організаційної структури